

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD VOOR DE WEERMACHT VAN NEDERLAND EN INDIË

waarin opgenomen :

het Artilleristisch Tijdschrift, het Cavaleristisch Tijdschrift en het
Militair Technisch Tijdschrift.

Directeur-Redacteur: J. MOORMAN, Reserve-Majoor der Infanterie.

Redacteuren:

J. J. C. P. WILSON, Kapitein van den Generalen Staf, Leeraar Hoogere Krijgsschool.

A. Q. H. DIJXHOORN, Kapitein der Infanterie.

M. R. H. CALMEIJER, 1e Luitenant der Infanterie, werkzaam bij de Hoogere Krijgsschool. P. W. PIETERS, Ritmeester der Huzaren. A. ETERMAN, 1e Luitenant der Artillerie, Lid der Commissie van Proefneming.

Redactie en Administratie: Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 117783. Postrekening 44715
Abonnement f 2.50 per kwartaal. Indië en Buitenland f 12.50 per jaar. Losse Nummers f 1.—

104de JAARGANG

No. 10

OCTOBER 1935

INHOUD

	Pag.
Landingen uit de lucht, door M. C. VAN DER HOOG.....	420
De slag bij Adoua en zijn voorgeschiedenis, door Dr. J. W. WIJN	426
Enige snapshots van het Abessijnsche Leger.....	436
Nieuwe Uitgaven.....	438 en 446
Tactische Prijsvragen	439
Beoefening van het Tuchtrecht in de Weermacht.....	444
Leven en Streven in de Koninklijke Landmacht.....	453
Uit de Vakpers	459

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V. - 's-GRAVENHAGE - 1935

LANDINGEN UIT DE LUCHT

DOOR M. C. VAN DER HOOG,

Luitenant-Generaal b.d.

Waar tot nog toe in de strategie over landingen werd gesproken, werd daarmee altijd stilzwijgend bedoeld het aan land zetten op een vijandelijke kust van troepenafdeelingen, welke over zee waren aangevoerd. De vraag is of men in de toekomst ten deze geen onderscheid zal behooren te gaan maken tusschen landingen over zee en landingen uit de lucht.

Een artikel in de *Revue des deux mondes* van 15 September 1934 van den Franschen generaal DEBENEY getiteld: „Nos fortifications du Nord-Est” geeft gereede aanleiding deze vraag te stellen.

Des schrijvers betoog komt neer op het volgende.

Na den oorlog van 1870-'71, toen Frankrijk Elzas-Lotharingen moest afstaan, was een nieuwe regeling van de grensverdediging in het noordoosten des lands noodzakelijk geworden. De verdedigingslijn werd toen gekozen op eenigen afstand achter de nieuwe grens ten einde van het terrein ter plaatse zooveel mogelijk partij te kunnen trekken. Twee krachtig versterkte liniën werden ingericht, de eene van Belfort tot Epinal in het hooge terrein langs de Moezel, de andere van Toul tot Verdun in het hooge terrein langs de Maas; zij sloten in totaal een terrein af van bijna 200 km breed. Twee terreinstrooken bleven open, n.l. één tusschen Epinal en Toul, de z.g. trouée de Charmes, de andere ten N. van Verdun.

Men stelde zich voor, dat de aanvaller er zich niet aan zou wagen de versterkte liniën te trachten te doorbreken, doch er de voorkeur aan zou geven zijn legers in de open ruimten te werpen; zoodoende zou Frankrijk gelegenheid hebben om slag te leveren in een bekend terrein en de gewenschte voorbereidingen daarvoor kunnen treffen.

Na den vrede van Versailles lag het voor de hand, dat de verdedigingslijn in het noord-oosten meer oostelijk werd gezocht.

Na ampele overwegingen werd door de Fransche regeering besloten tot een afsluiting van de Fransch-Duitsche grens tusschen Luxemburg en Zwitserland door het inrichten van een versterkte linie, zooveel mogelijk aangepast aan het terrein en gelegen vlak nabij de grens.

Daar zal dus in de toekomst aan den oostelijken aanvaller een beslissende weerstand worden geboden en de nieuwe verdedigingslijn zal dan mitsdien een dubbele taak hebben te vervullen n.l. die van dekking der mobilisatie en van afweer van sterke vijandelijke strijdkrachten. Een aanvaller, die zich van de linie van versterkingen in het noordoosten wil meester maken, zal dit trachten te doen, hetzij door onverhoedschen aanval, dan wel door den geregelden aanval, terwijl indien hij zijn operatiën in het oosten niet rechtstreeks wil richten tegen de krachtig versterkte linie, hij deze zal moeten omgaan, hetzij door aan te vallen over België dan wel over Zwitserland.

Aan een aanval, zoowel door het eene als door het andere land, zijn uit den aard der zaak groote nadeelen verbonden.

Wat België betreft, zoo zal, aangezien ook daar de grenzen niet alleen in het oosten, maar ook in het noorden versterkt zijn, de tegenstand, dien de Duitse legers er zullen ondervinden, veel grooter zijn dan in 1914; Engeland zal zeker niet nalaten wederom hulp te komen bieden en de kans is groot, dat in België met vereenigde Fransche en Belgische strijdkrachten zoolang tegenstand kan worden geboden, tot ook de Engelsche strijdkrachten op de Belgische kust zijn geland en op het tooneel van den strijd zijn verschenen.

Het schijnt dus weinig waarschijnlijk, dat Duitschland opnieuw te werk zal gaan volgens het plan SCHLIEFFEN, waarmede het zich in 1914 zoo deerlijk heeft misrekend.

Indien dus het noorden voor een omtrekking zooveel bezwaren oplevert, zal die dan niet in het zuiden kunnen plaats vinden?

Ook hier echter een onzijdige staat — Zwitserland. De schending van het grondgebied zal er zeker met niet minder bezwaren gepaard gaan dan in het noorden. Het is bekend welk een zorg de Zwitsers aan hun leger wijden en hoezeer zij hun zelfstandigheid lief hebben.

Aangezien er dus zoowel in het noorden als in het zuiden aan een omtrekking groote bezwaren verbonden zijn, gelijkstaande met de ontzettende moeilijkheden, welke zich voordoen bij een directen aanval op de versterkte grens, zoo rijst van zelf de vraag: Maar hoe dan?

Dan is er nog maar één middel om tot het doel te geraken n.l. het passeeren van de grens door er *over heen* te trekken — „et voila que l'armée de l'air entre en ligne.”

Er is natuurlijk niemand die er niet van overtuigd is, welk een zeer belangrijke rol de luchtsrijdkrachten in een toekomstigen oorlog zullen spelen, maar nu de aanwezigheid der Fransche grensversterkingen er toe leidt om den strijd op den beganen grond over te brengen naar het luchtruim, openen zich voor de luchtvaart nieuwe perspectieven, veel ruimer dan die, waarop men zich tot nu toe georiënteerd heeft.

Het legerbestuur zal hieraan noodzakelijkerwijze zijn aandacht hebben te wijden. Er zal nauwere aanraking gezocht moeten worden tusschen den strijd in de lucht en de verdediging van den bodem en de techniek zal er zich op moeten toeleppen om de luchtmacht daarop berekend te doen zijn.

Het zal noodig zijn, dat de vliegtuigen voorzien worden van zoodanige bescherming en een vuurkracht kunnen ontwikkelen van zoodanige intensiteit, dat er escadrilles zullen kunnen worden samengesteld van „*hérissons de feu*”, zooals schrijver ze betitelt. Voorts dat over toestellen zal kunnen worden beschikt, die niet meer gebonden zijn aan bepaaldelijk voor een landing ingerichte terreinen en dat de verbindingsdienst tusschen vliegtuigen onderling en met de aarde ingericht wordt op overeenkomstigen voet als dit thans bij den verbindingsdienst der landstrijdkrachten geschiedt.

Er zal een oogenblik komen en het is misschien al aangebroken — zoo besluit de generaal DEBENEY zijn artikel — dat het noodig zal zijn om, indien men voor de vraag staat, voor welke voorzieningen betreffende 's lands defensie in de eerste plaats de noodige gelden beschikbaar moeten worden gesteld, het leeuwenaandeel voor de luchtsrijdkrachten te bestemmen.

Wie zal bij de tegenwoordige organisatie uitmaken of er zal worden voortgegaan op den tot nu toe gevolgden weg van perfectionneering der grensversterkingen dan wel of er niet in de eerste plaats gezorgd moet worden voor de luchtmacht?

De vraag stellen is haar beantwoorden. Schrijver is van oordeel, dat er in

Frankrijk een departement van defensie behoort te worden ingesteld in plaats van de drie thans bestaande departementen van oorlog, van marine en van luchtvaart. Alleen een minister van defensie zal het beslissende woord kunnen spreken: „Assez de beton! Elargissez les ailes.”

Tot zoover de generaal DEBENEY.

Daar de schrijver, na in het licht te hebben gesteld, welke groote bezwaren er aan verbonden zijn om te land de grenzen te forceeren, ten slotte naar voren brengt, dat er nog maar één weg overblijft, n.l. het passeeren van de grenzen door de lucht, had ik mij voorgesteld dat hij, zijn artikel vervolgende, eenigszins nader zou hebben uitgewerkt, hoe men zich het optreden van een aanvaller heeft voor te stellen, die, in plaats dat hij te land de grensversterkingen vermeestert en daarna met zijn legers de grens overschrijdt, met escadrilles van vliegtuigen over de grens heenvliegt.

Voorts welke resultaten van zoodanig optreden verwacht kunnen worden.

Hieromtrent wordt door den schrijver echter weinig meer in het midden gebracht. Wel leest men:

„Il apparait de plus en plus que la bataille dans l'air ne s'en tiendra pas aux opérations de bombardement et qu'elle est destinée à prendre une grande ampleur”, maar waarin de meer uitgebreide taak zal bestaan, wordt niet nader vermeld.

Alleen worden de eischen aangegeven, waaraan de Fransche luchtvloot zal moeten voldoen, opdat zij zich tegen een vijandelijk optreden als hiervoren bedoeld, zal kunnen te weer stellen en 's vijands voornemens zal kunnen verijdelen.

Intusschen lijkt het mij wel ter dege noodig, wanneer wordt aangenomen, dat de aanvaller met een legermacht over de grens zal heenvliegen teneinde de bezwaren te ontgaan van het overschrijden der grens te land, dat dan ook nader beschouwd wordt wat het uiteindelijke doel zal zijn, dat daarmede wordt beoogd. Want bedacht dient te worden, dat de strijd ten slotte zal moeten worden uitgestreden niet in de lucht, maar op het land.

Evenmin als een aanvaller, die in oorlog is met een eilandenrijk, zijn doel zal hebben bereikt, indien hij de vloot van dat rijk beslissend zal hebben geslagen, evenmin zal Duitschland zijn doel hebben bereikt, indien het Frankrijks luchtvloot zal hebben teruggedreven en daarna met legerafdeelingen over de grens vliegt. In beide gevallen moet er geland worden en tegen het vijandelijke land-leger worden opgerukt.

Wanneer dus een Deutsche legermacht door de lucht naar het hart van Frankrijk wordt overgevoerd, zal deze daar moeten landen, zij zal er zich een operatiebasis moeten zien te vermeesteren en er zich naar alle zijden moeten dekken, er zal door de lucht het noodige geschut moeten worden toegevoerd en eerst wanneer in de operatiebasis over voldoende krachten wordt beschikt, zal een onderneming tegen het vijandelijke leger op touw kunnen worden gezet.

Ik behoef er hier verder niet over uit te wijden, welke groote bezwaren dit alles zal opleveren. Zij zijn nog veel omvangrijker dan die, welke bij een landing over zee worden ondervonden en de woorden waarmede de generaal VON DER GOLTZ in zijn werk „das Volk in Waffen” het hoofdstuk over landingen besluit:

„Landungen sind also für einen *volkreichen* und *militärisch* gut organisirten Staat mehr Schreckbilder als ernste Gefahren”, gelden m.i. in nog hogere mate voor landingen uit de lucht, als hiervoren omschreven.

Ik zou nog verder willen gaan en zeggen, dat zij voorshands tot het rijk der phantasieën behooren.

Het is dan ook zeer goed mogelijk, dat den generaal DEBENEY bij het schrijven van zijn artikel, een dergelijk optreden van een legerafdeeling, die over de grens komt gevlogen, niet voor oogen heeft gestaan.

Maar wat is het doel dan wèl, waar hij zegt, dat de taak van de luchtstrijdkrachten in de toekomst niet alleen maar zal bestaan in het werpen van bommen, maar dat die taak een meer omvangrijke zal zijn.

Het doen landen van verkenningafdeelingen zal men wellicht zeggen. In de eerste plaats is het de vraag of de verkenningen, welke daarmede beoogd worden, ook niet uit de lucht kunnen geschieden, terwijl het al verder de vraag is, of de positie van zulke afdeelingen, die, na geland te zijn, aan haar vliegtuigen gebonden blijven als afgezeten ruiters bij het gevecht te voet aan hun paarden, niet steeds zoo hachelijk zal zijn, dat van dergelijke ondernemingen weinig heil mag worden verwacht.

Ik kan mij tenslotte dan ook niet anders voorstellen, dan dat met betrekking tot het optreden van vijandelijke afdeelingen in de lucht, de generaal DEBENEY gedacht heeft, niet aan een landing in het hart van Frankrijk, maar aan een landing op korten afstand achter de linie van grensversterkingen, met een zoodanige troepenmacht en onder zoodanig gunstige omstandigheden, dat het aan die troepenmacht gelukt zich na de landing in het terrein vast te zetten om, nadat zij zich aldaar heeft beveiligd en daarbij gesteund is geworden door het eigen geschut aan gene zijde van de grenslijn, te opereeren in den rug der linie in samenwerking met de legerafdeelingen, die in het front werken.

Het geschut, dat steun verleend heeft bij de landingspoging, zal ook steun kunnen verleen bij de daarna uit te voeren onderneming, zoodat daarvoor door de lucht geen geschut behoeft te worden aangevoerd.

Ik erken dadelijk, dat ook aan een dergelijke handeling groote bezwaren verbonden zijn, maar onmogelijk acht ik haar niet, vooral niet indien uit een technisch oogpunt de aanwijzingen van den generaal DEBENEY ook door den tegenstander zijn ter harte genomen, alzoo vuurkracht en bescherming der vliegtuigen zijn opgevoerd en men het zoover heeft weten te brengen, dat zij geen speciaal ingericht vliegveld meer noodig hebben om te landen.

Mocht de mogelijkheid van het slagen van dergelijke operatiën worden erkend, dan zijn ook voor onze landsdefensie daarvan gevaren te duchten.

Ik denk hierbij aan de verdediging van de vesting Holland tegen een overmachtigen vijand.

Onze inundatiën hebben nog altijd hun groote waarde voor de verdediging kunnen handhaven, doch mocht het blijken, dat de aanvaller een eenigszins belangrijke troepenmacht door de lucht kan overbrengen en deze b.v. westen Utrecht kan doen landen, dan mag het niet worden ontkend, dat een dergelijke onderneming voor ons zeer nadeelige gevolgen zou kunnen hebben.

Hetgeen ik hier betoogde met betrekking tot het gevaar van landingen uit de lucht bij verdediging van de vesting Holland, bestaat uit den aard der zaak ook bij de verdediging van de andere stellingen.

Er moet dus naar middelen worden omgezien om een zoodanige landing uit de lucht te kunnen keeren.

De generaal DEBENEY denkt daarbij, voor wat Frankrijk betreft, al dadelijk aan het perfectionneeren van de luchtvloot.

„Assez de beton! Elargissez les ailes.”

Dat ligt voor de hand. Hoe zal een mogendheid, die over een krachtige luchtvloot beschikt, een vijandelijke landing uit de lucht beter kunnen bestrijden dan door een gevecht in de lucht.

Evenals een zeemogendheid van den eersten rang een vijandelijke poging om op de kust te landen in de kiem zal willen smoren door 's vijands vloot op te zoeken en te vernietigen, zal Frankrijk zijn luchtvloot aanwenden tegen vijandelijke landingsondernemingen uit de lucht.

De vraag is of ook te onzent de oplossing van het vraagstuk in dezelfde richting zal moeten worden gezocht. Gaarne erken ik, dat ook een kleine mogendheid ten behoeve van 's lands defensie met een sterke luchtvloot zeer zal zijn gebaat, maar evenmin als we bij een verdediging van den vaderlandschen bodem — voor het geval we daarbij alleen op onze eigen strijdkrachten zijn aangewezen — ons veldleger tegenover een overmachtigen aanvaller in het open veld in de waagschaal mogen stellen, evenmin zullen we er aan mogen denken om aan een overmachtigen tegenstander, die een legerafdeeling door de lucht over onze inundatiën wil voeren, dit te betwisten door een gevecht in de lucht.

Trouwens, de aanvaller zal wel niet tot een landingsonderneming besluiten voor en aler hij zich van het meesterschap in de lucht heeft verzekerd en daarmee vervalt de mogelijkheid de onderneming door een gevecht in de lucht te verijdelen.

Voor ons zal het er in een dergelijk geval op aankomen 's vijands poging te doen mislukken op het oogenblik, dat de vliegtuigen bezig zijn met te landen. Daartoe zullen in de eerste plaats de terreinen kort achter onze inundatie-linie, welke zich in het bijzonder voor een landing eigenen, daartoe ongeschikt moeten worden gemaakt.

De generaal DEBENEY zegt wel, dat het een eerste eisch voor de toekomst van de luchtvaart is, dat de toestellen zoodanig moeten worden ingericht, dat ze bij het landen onafhankelijk zijn van speciaal daarvoor ingerichte terreinen, doch al mocht de techniek in die richting slagen, dan zal het toch wel mogelijk zijn om het landen voor de vliegtuigen zeer bezwaarlijk te maken.

De hierbedoelde terreinen zullen dus behooren te worden opgenomen in het plan der defensieve strategische vernielingen, dat het legerbestuur zich reeds in vreedestijd voor oogen heeft gesteld.

De vernieling dezer landingsterreinen zal bovendien het voordeel opleveren, dat, al mocht daar een landing niettemin mogelijk gebleken zijn, het verzamelen en het innemen van de gevechtsstellingen door de gelande troepen zeer zal worden bemoeilijkt, zoo niet onmogelijk gemaakt.

Aan den anderen kant zal men den vijand kunnen misleiden door een enkel terrein, dat zich voor een landing bijzonder eigent, met opzet intact te laten, zoodat het den vijand kan verlokken om daar te landen, op dezelfde manier als de trouée de Charmes in Frankrijk werd opengelaten om den vijand te verleiden, dat hij zijn legers daarheen zou dirigeren. Doch er moet dan ook gezorgd worden, dat geschut van onze inundatielinie — 180° omgedraaid — zulk een landingsveld zoodanig onder vuur kan nemen, dat de landingstroepen, zoodra ze op het landingsterrein aankomen, aan vernietiging zijn blootgesteld.

Lucht doelgeschut en lucht doelmitrailleurs zullen voorts overal daar moeten zijn opgesteld, waar een vijandelijke luchtvloot, die op een daarvoor in aanmerking komend terrein wil landen, op de meest doeltreffende wijze onder

vuur kan worden genomen. Wel is het gevoelen omtrent het nadeel, dat lucht-doelgeschut aan vliegtuigen kan toebrengen, niet onverdeeld gunstig, doch eenstemmig ongunstig is het oordeel zeer zeker ook niet en ongetwijfeld zal dit geschut dus kunnen medewerken om het gevaar van landingen uit de lucht te verminderen.

Tenslotte zal men alarmtroepen — infanterie, artillerie en mitrailleurs — op verschillende punten achter de inundatielinie gereed moeten houden om, indien een aanval uit de lucht gesignaleerd wordt, deze troepen onmiddellijk met motorvoer- of vaartuigen naar het bedreigde landingsterrein te kunnen dirigeren.

Mocht een vijandelijke afdeeling geland zijn, dan is dat nog volstrekt geen reden om haar onderneming geslaagd te achten. Onmiddellijk na de landing toch verkeert de troep in zeer ongunstige omstandigheden.

Het verzamelen en het innemen van de gevechtsofstellingen zal, zooals reeds gezegd, in een terrein dat voor landingen zooveel mogelijk ontoegankelijk is gemaakt of dat tijdens dan wel kort na de landing onder een krachtig vuur wordt genomen, uiterst bezwaarlijk zijn.

Hoofdzaak is het daarom dat wij niet worden verrast. De zoeklichtinstallaties en de luchtwachtdienst zullen het mogelijk moeten maken, dat een eventueele landing uit de lucht tijdig ter kennis gebracht wordt van de legerautoriteit, die de vereischte maatregelen tot het bestrijden der landing zal hebben te nemen.

Ook onze luchtstrijdkrachten zullen daartoe kunnen meewerken. Want al zal de aanvaller het meesterschap in de lucht hebben, er zal altijd toch nog wel gelegenheid zijn een of meer verkenningsvliegtuigen de lucht in te zenden.

Bij de verdediging van de vesting Holland zal nog altijd, hoe ook de denkbeelden omtrent de versterkingskunst zich mogen gewijzigd hebben of zich nog zullen wijzigen, de voornaamste kracht gezocht moeten worden in een onge-repte inundatielinie.

Een omtrekking van die linie in het noorden over het IJsselmeer of in het zuiden over onze groote rivieren levert even groote bezwaren op als een omtrekking van Frankrijks noordoostelijke grensversterkingen door België of door Zwitserland. Doch we moeten dan ook evenals Frankrijk er op bedacht zijn, dat het passeeren van de linie door een daar over heen vliegende legerafdeeling ons geen parten kan spelen.

Voorshands en zolang de vliegtuigen nog niet op elk terrein kunnen landen, zal er mede kunnen worden volstaan met slechts rekening te houden met „coups de main” uit de lucht.

We moeten echter ook vooruitzien. De hierboven bedoelde perfectionneeringen van het oorlogsluchtmaterieel kunnen zich wellicht binnen korten tijd voltrekken.

Daarom is het zoo goed, dat we door artikelen als dat van den generaal DEBENEY af en toe aandachtig gemaakt worden op nieuwe gevaren, die ook ons in een toekomstigen oorlog kunnen bedreigen.

Aan den politieken horizon komen de dreigende wolken vaak nog meer onverwacht op dan aan den natuurlijken horizon en wee ons! indien we de teekenen des tijds hebben veronachtzaamd en in den wind hebben geslagen, hetgeen ons werd geopenbaard, opdat we het zouden verstaan.

Ook voor het behoud van onze onafhankelijkheid geldt het woord van GOETHE:

„Was du ererbt von deinen Vätern hast: *erwirb* es um es zu besitzen.”

DE SLAG BIJ ADOUA EN ZIJN VOOR- GESCHIEDENIS

DOOR Dr. J. W. WIJN,

Kapitein der artillerie, ged. bij de L. V. A.

II. (Slot van blz. 398).

4. De aanleiding tot den oorlog.

De stichting der Italiaansche kolonie Erythrea dateert van 1885, toen de Italianen zich te Massoua vestigden. Reeds in '87 werd bij *Dogali* (zie schets 1) een Italiaansch detachement vernietigd door de troepen van RAS ALOULA, stadhouder van den Negus Johannes; van de 500 man ontkwamen slechts 82 aan de slachting. Van verdere vijandelijkheden moest de Negus echter afzien wegens een oorlog tegen de Derwischen in den Soedan, tegen wie hij in 1889 sneuvelde.

Tot zijn opvolger had hij zijn natuurlijken zoon RAS MANGASCIA, vorst van Tigré, benoemd, die dus tevens den oorlog met Italië erfde. Tegen hem trad als troonpretendent op MENELIK, koning van Choa; een bekwaam, energiek en vooruitziend vorst, die reeds sedert 1864 al het mogelijke had gedaan om zijn rijk uit te breiden, met behulp van vreemdelingen zooveel doenlijk te moderniseeren en een krachtige weermacht te scheppen, die door bijna jaarlijksche grensoorlogen werd geoefend en gehard. MENELIK had, behalve zijn beweerde afstamming van Koning SALOMO, ook den steun der Italianen voor zich, met wie hij reeds in '87 een verdrag had gesloten. In 1889 sloten beide mogendheden het verdrag van Ucciali, dat echter de kiem voor latere verwickelingen bleek te bevatten.

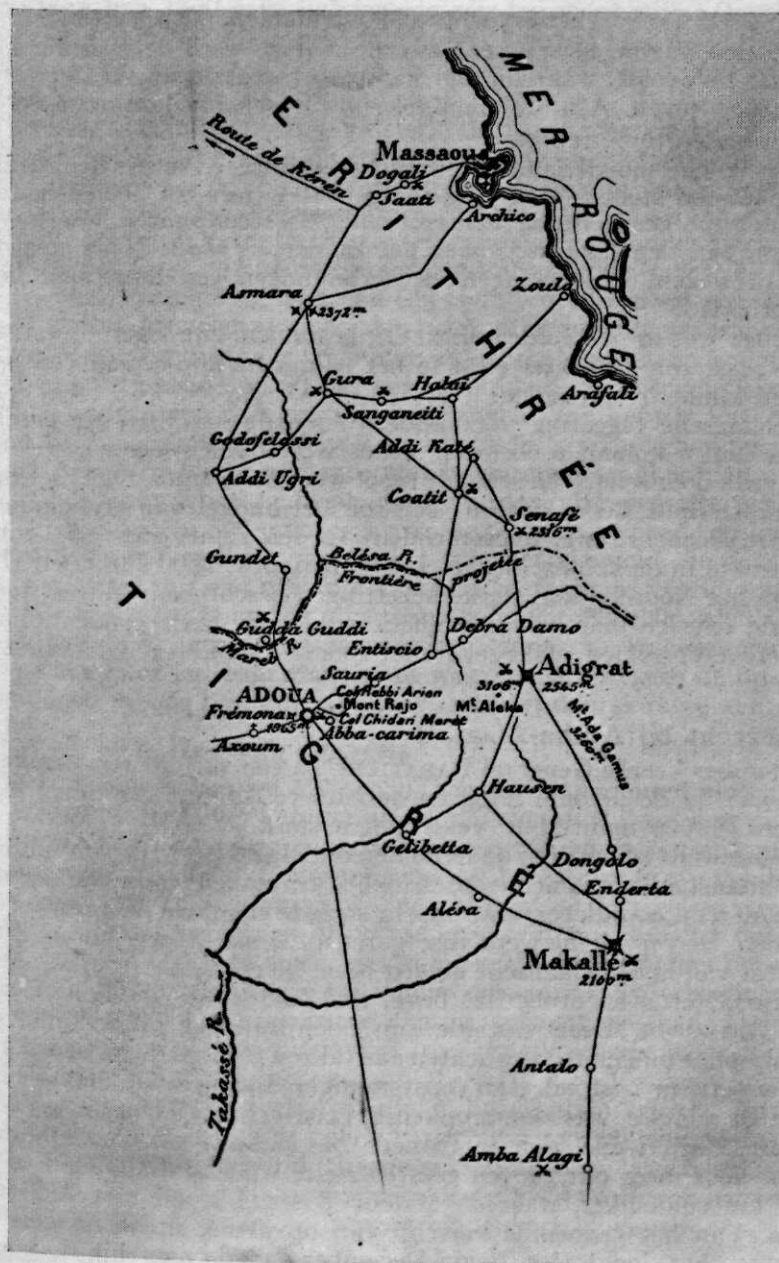
Voorloopig maakte Italië echter van de gunstige situatie gebruik om, ten koste van Mangascia, zijn grondgebied uit te breiden tot de lijn *Mareb-Belesa*, de nog thans bestaande grensscheiding.

De toestand veranderde echter, toen de tusschen twee vuren geplaatste MANGASCIA zich aan MENELIK onderwierp. Deze begon nu zijn Italiaansch bondgenootschap, dat hij thans bovendien kon ontberen, als een gevaar te beschouwen. Hij weigerde de Mareb-Beesalijn als grens te erkennen en bovendien, zich aan het protectoraat te onderwerpen, dat, volgens den Italiaanschen uitleg, in het verdrag van Ucciali was uitgedrukt. In '93 werden de onderhandelingen afgebroken en werd het verdrag door MENELIK opgezegd.

5. Het eerste tijdperk van den oorlog (voorjaar '95). ¹⁾

MANGASCIA verzamelde troepen ten Zuiden der Belesa, wat BARATIERY vergeefs trachtte te beletten door het bezetten van Adoua. Vervolgens trok eerstgenoemde met ongeveer 19000 man, w.o. 12000 geweerdragenden, over de Belesa. Door een snellen marsch wist BARATIERY hem nog juist voor te komen bij *Coatit*. Hij beschikte hier over 4000 man, o.w. slechts ruim 100 Italianen (65 officieren en 42 minderen). 13 Januari ging BARATIERY tot den

¹⁾ Zie schets 1.

Schets 1.

aanval over, doch zag zich weldra op zijn linkerflank omvat en in de verdediging gedrongen. Een tweedaagsche strijd ontspoon zich, waarin de Italianen, onder het uitvoeren van plaatselijke tegenaanvallen, zich in hun stellingen handhaafden en de Abessyniërs tenslotte, blijkbaar gedemoraliseerd, in den

nacht van 14/15 Januari het gevechtveld ontruimden. Den volgenden morgen werd de vervolging ingezet; na een zwaren marsch werd de vijand des avonds achterhaald bij Senafé, waar hij zijn kamp had opgeslagen, en door artillerievuur uiteengedreven. Aan Italiaansche zijde waren bij deze actie 90 dooden en 227 gewonden te betreuren.

Met dit, in het moederland uitbundig toegejuichte, succes had Italië zich tevreden kunnen stellen. Men ging thans echter over tot gebiedsuitbreiding, zoogenaamd tot bescherming der grenzen. Als steunpunten werden *Adoua*, *Adigrat* en, aan den hoofdweg naar het Zuiden, *Makallé* bezet, terwijl door aanleg van wegen, versterkingen en verbindingen een duurzame bezetting werd voorbereid.

Intusschen was in het Zuiden *MENELIK* begonnen, zijn leger te verzamelen; op zijn vroegst zou hij echter eerst in het najaar na afloop van den regentijd in het veld kunnen verschijnen.

De Italiaansche regeering verzuimde voldoende krachten ter beschikking te stellen, een in koloniale oorlogen steeds weer opnieuw gemaakte fout, die even zoo vaak door schade en schande moet worden bezuurd. Ook hier speelden „finanzministerielle Bedenkingen” een rol: het budget van de kolonie mocht de negen millioen lire niet overschrijden! In den zomer van '95 bedroeg de geheele sterkte in de kolonie slechts 14000 man, o.w. 2500 Italianen. Hiervan moesten in het Noorden nog sterke bezettingen beschikbaar blijven tegen den Soedan; de overige macht was wellicht voldoende voor ordehandhaving in het pas veroverde gebied, maar zeker niet voor den strijd tegen de Abessynische hoofdmacht.

6. Het gevecht bij *Amba-Alagi*. ¹⁾

In September keerde Generaal *BARATIERI*, na een verblijf van eenige maanden te Rome, in de kolonie terug en hernam te *Adigrat* het bevel over zijn hoofdmacht, 10000 man en 10 veldstukken sterk.

In October werd een poging ondernomen om *MANGASCIA*, die inmiddels weer een 5000 man had verzameld, onschadelijk te maken vóór zijn vereeniging met het naderend hoofdleger. *MANGASCIA* slaagde er echter in, naar het Zuiden te ontkomen. De vervolging werd voortgezet tot *Amba-Alagi*, dat als Zuidelijkste voorpost van het Italiaansche gebied bezet bleef. *BARATIERI* keerde hierna naar *Massoua* terug en droeg het bevel ten Zuiden van de *Belesa* over aan Generaal *ARIMONDI*. Deze vestigde zijn hoofdkwartier te *Makallé*, dat als concentratiepunt bij den te verwachten aanval zou dienen. Tusschen *ARIMONDI* en den Gouverneur bestond geen eenstemmigheid aangaande de te volgen gedragslijn. De laatste was oorspronkelijk voor achterwaartsche concentratie bij *Adigrat*, doch legde zich later neer bij *Makallé* als vereenigingspunt; *ARIMONDI*, door meer offensieven geest bezielde, wilde standhouden te *Amba-Alagi*, 80 km zuidelijker, waar de Majoor *TOSELLI* stond met 2350 man en 4 stukken. Van het genoemde verschil van opvatting in de hoogere leiding werd *TOSELLI* het slachtoffer. Begin December daagde namelijk de voorhoede van het Abessynische leger op, 30000 man onder *RAS MAKONNEN*, gouverneur van *Harrar*. Er op vertrouwende dat *ARIMONDI*, volgens afspraak, vanuit *Makallé* te hulp zou komen, hield *TOSELLI* stand. *ARIMONDI* ontving echter, juist voor zijn afmarsch, aanwijzing, zich niet van *Makallé* te verwijderen. Hierop zond hij aan *TOSELLI* bevel, terug te trekken, waarbij hijzelf hem met

¹⁾ Zie schets I.

een afdeeling van 1500 man halverwege zou tegemoet gaan. Ongelukkig bereikte dit laatste bevel zijn bestemming niet. TOSELLI had dus alleen het spit af te bijten, toen hij, 7 Dec. des morgens, door een geweldige overmacht werd aangevallen.

Zijn stelling was in front tamelijk sterk, doch aan weerszijden onaangeleund en niet minder dan 10 km lang, voor een sterkte van \pm 1800 man in front.

Gedurende ruim zes uur hield TOSELLI, die van uur tot uur hulp verwachtte, moedig stand tegen den overmachtigen, beiderzijds omvattenden aanval. Te 12.40 moest echter de terugtocht worden aangevangen, onder sterk nadringen van den vijand. Daar de hoofdweg reeds was afgesneden, moest hij geschieden langs een smal, steenachtig pad, aan één zijde begrensd door een 400 m diep ravijn. Muilezels, vrouwen en gewonden verstopten den weg, waardoor de grootste wanorde ontstond. Een vijandelijke afdeeling bezette een hoogte ter zijde van den weg en opende op 50 pas een moorddadig geweervuur. De gevolgen van een en ander laten zich gemakkelijk denken. Van het geschut, dat tot het laatste oogenblik gevuurd had, viel een sectie in 's vijands handen; de andere werd, om hetzelfde lot te ontgaan, met bespanning en al in den afgrond geduwd. De dappere TOSELLI bleef, door wonden uitgeput, stervende achter. Slechts 3 officieren en 500 man, waarvan de meesten gewond, ontkwamen aan de vervolging, en bereikten, op 30 km van het slagveld, de afdeeling ARIMONDI. Deze had nog een scherp achterhoedegevecht te voeren, maar bracht ten slotte na een nachtmarsch zijn troepen binnen Makallé.

Het behoeft geen betoog, dat de weerslag dezer eerste Italiaansche nederlaag uit moreel oogpunt buitengewoon groot was; te meer wegens de bij primitieve volksstammen steeds bestaande neiging, zich bij den sterkere aan te sluiten.

7. Beleg en overgave van Makallé.

Te Makallé liet ARIMONDI 1200 man, w.o. 80 Italianen en vier stukken geschut, achter onder bevel van den majoor GALLIANO. Deze bezetting was gelegerd in het fort Enda-Jésus, bestaande uit een zwaren gebastionneerden muur waarbinnen zich de woongebouwen bevonden, benevens een citadel. Een ernstig bezwaar was, dat de drinkwaterbronnen buiten het fort gelegen waren.

Eerst 7 Januari verscheen MENELIK met zijn hoofdmacht voor Makallé, waar hij, thans 75000 man sterk, zijn kamp opsloeg. Reeds den volgenden dag maakten de belegeraars zich van de voornaamste waterbronnen meester, wat al spoedig groot gebrek in de vesting ten gevolge had. Hevige stormaanvallen, gepaard met artillerievuur, dat groote schade in de binnenruimte aanrichtte, werden afgeslagen, waarna MENELIK zich tot insluiting bepaalde. De toestand der bezetting werd weldra in hooge mate kritiek. Zij mocht van geluk spreken, toen MENELIK boven verwachting vrijen aftocht toestond met behoud van wapenen, munitie, bagage en vrouwen.

19 Januari trok de bezetting uit; voorloopig hield de Negus haar echter nog bij zijn leger; met welke bedoeling zou binnenkort blijken.

8. Marsch van Mendelik naar Adoua.

Intusschen had generaal BARATIERY een leger van 10.000 man verzameld in een stelling ten Zuiden van Adigrat. De Negus achtte zich blijkbaar voor een rechtstreekschen aanval niet sterk genoeg. In plaats daarvan besloot hij naar Adoua te marcheeren, wat voor BARATIERY een gevaarlijke strategische omtrekking van zijn rechter flank beteekende, te meer daar de afstand Adoua—Asmara korter is dan die van Adigrat naar deze plaats. Zoowel het plan van

den marsch naar Adoua als de uitvoering er van worden geroemd als bewijzen van tactisch inzicht. Voor den Negus toch gold het in de eerste plaats, BARATIERY zoo lang mogelijk in het onzekere te houden om te voorkomen, dat deze hem den pas afsneed; voorts diende hij zich te beveiligen tegen een flankaanval, die voor zijn langzaam marcheerend en met een grooten tros bezwaard leger gevaarlijk kon worden. Om deze moeilijkheden te omzeilen trok de Negus eerst Noordwaarts in de richting van Adigrat. In de buurt der Italiaansche stelling gekomen, boog hij in N.W. richting af en marcheerde, over Hausen naar Adoua. Tegen een flankaanval beveiligde hij zich door de afdeeling GALLIANO temidden van zijn eigen korpsen te doen marcheeren, dus in feite als gijzelaars. Eerst toen het gevaar geweken was kreeg GALLIANO verlof, zich bij het Italiaansche leger aan te sluiten.

Met de bezetting van Adoua, dat door de Italianen ontruimd was, boekten de Abessyniers, na Makallé, een derde moreel succes. BARATIERY trok inderdaad, voor omtrekking bevreesd, in noordelijke richting af. Tot geluk voor BARATIERY zette echter de Negus zijn marsch niet in noordelijke richting door, doch zette zich, thans omstreeks 100.000 man sterk, ten Oosten van Adoua neer. BARATIERY trok nu ook weder Zuidwaarts, over Entiscio naar Sauria, waar hij, op ongeveer 20 km van het Abessynisch kamp, een sterke stelling innam (7 Febr.).

9. Stilstand der operatiën.

Gedurende drie weken lagen de beide legers thans werkeloos tegenover elkaar; geen van beide gevoelde zich sterk genoeg voor aanvallend optreden. De Negus bood voor het laatst vredesvoorwaarden aan op den grondslag van het verdrag van Ucciali; de Italiaansche regeering weigerde zich tevreden te stellen met minder dan afstand van Tigré en protectoraat over Abessynië. De onderhandelingen werden thans voor goed afgebroken.

Vraagt men, wie bij dezen *afwachtingstoestand* den tijd in zijn voordeel had, dan was dit ongetwijfeld Italië. Voor BARATIERY waren aanzienlijke versterkingen onderweg; naarmate de nieuwe troepen aan het klimaat en aan de hun vreemde omgeving gewend raakten, namen zij in bruikbaarheid toe. Het Italiaansche leger stond nog op vijandelijken bodem, dekte Adigrat en bond dat van den Negus voorloopig aan zijn plaats.

Bij de tegenpartij was daarentegen te vreezen, dat in de reeds uitgeputte streek gebrek aan levensmiddelen en fourage zou ontstaan. Ook bestond steeds de kans, dat de onderlinge naijver van weinig betrouwbare en eerzuchtige vazalvorsten, MANGASCIA, MAKONNEN, e. a., als ontbindenden factor zou werken. Legers met lossen samenhang toch zijn steeds beter in staat tot een enkele forsche krachtsinspanning dan bestand tegen langdurige werkeloosheid. Zeer zeker kon ook deze oorlog slechts worden gewonnen door tot den aanval over te gaan op den juisten tijd; deze heeft men echter aan Italiaansche zijde niet kunnen afwachten. De oorzaak hiervan moet voor een deel worden gezocht in de pressie, die de Italiaansche regeering op den opperbevelhebber uitoefende. De openbare meening in het moederland, zenuwachtig geworden door de geleden nederlagen, riep luidkeels om een overwinning. Hierdoor beïnvloed, bestookte de Minister-president CRISPI het opperbevel met telegrammen, die ongeduld en wantrouwen in BARATIERY's beleid te kennen gaven. Ten slotte werd de generaal BALDISSERA ter vervanging van BARATIERY naar de kolonie gezonden zonder den laatste hiervan te verwittigen; een handelwijze, die o.i. moeilijk is te rechtvaardigen.

Misschien zou de opperbevelhebber aan de op hem uitgeoefende pressie nog weerstand hebben geboden, wanneer verplegingsmoeilijkheden zijn positie niet onhoudbaar hadden gemaakt. Of BARATIERY zelf in deze vrij uit gaat blijve hier in het midden; zeker is echter, dat de waarheid, dat „*a colonial war is essentially a matter of transport*” in dezen oorlog op grove wijze is miskend. Wel werden versterkingen aan manschappen gezonden, doch vervoermiddelen en treinpersoneel werden niet in dezelfde verhouding beschikbaar gesteld, zoodat BARATIERY ten slotte zelfs verzocht, het zenden van manschappen te staken, zolang niet voor voldoende vervoermiddelen was gezorgd. De toestand werd nog verscherpt door den afval van inlandsche hulpbenden in den rug van het leger, welke benden, gesteund door de opgestane bevolking, een uiterst hinderlijke actie op de verbindingen ontwikkelden.

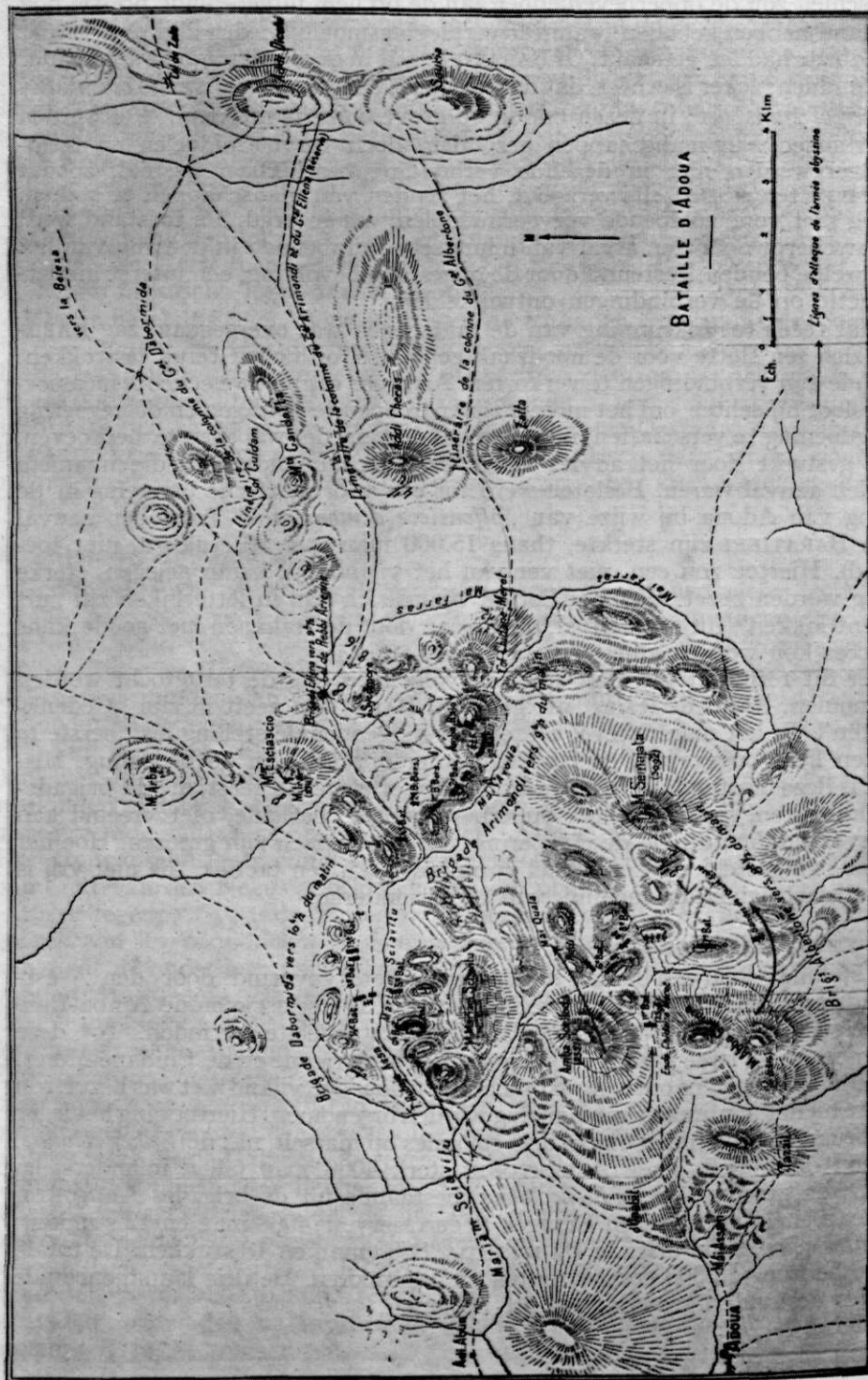
Nadat reeds tot inkrimping van de rantsoenen was overgegaan, zag BARATIERY zich ten slotte voor de noodzaak geplaatst, op Coatit terug te trekken, ten einde zijn verbindingen te verkorten. Alvorens dit nieuwe echech te incasseeren besloot hij echter, om het moreel zijner troepen te schragen en de regeering genoegdoening te verschaffen, nog eenmaal de kans der wapenen te beproeven, hierin gesterkt door het advies zijner brigadecommandanten, die unaniem vóór den aanval waren. Besloten werd tot een voorwaartsche beweging in de richting van Adoua bij wijze van „*offensieve demonstratie*” (voor een aanval achtte BARATIERY zijn sterkte, thans 15.000 man met 56 stukken, niet toereikend). Hiertoe zou een, niet ver van het vijandelijk kamp gelegen, sterke stelling worden bezet. Wellicht liet de vijand zich dan in letterlijken zin „uit zijn tent lokken” tot een aanval, die alsdan door de Italianen met goede kans op succes kon worden afgewacht (defensief-offensief).

Bleef dit resultaat uit, dan zou den volgenden dag de terugtocht worden aangenomen. Aldus de lezing, die generaal BARATIERY geeft in zijn „Gedenkschriften”. In het marschbevel echter was de genoemde stelling als „eerste te bereiken lijn” opgegeven, en lag dus verder oprukken in de bedoeling. Misschien is deze omstandigheid, gevoegd bij den offensieven geest, die de brigadecommandanten, meer dan den opperbevelhebber, bezielde, niet vreemd aan de misverstanden, die bij de uitvoering van den marsch zijn gerezen. Hoe het hiermee ook gesteld zij, het geheel vormt toch o.i. een tactiek, die niet vrij is van halfslachtigheid en moeilijk valt te bewonderen.

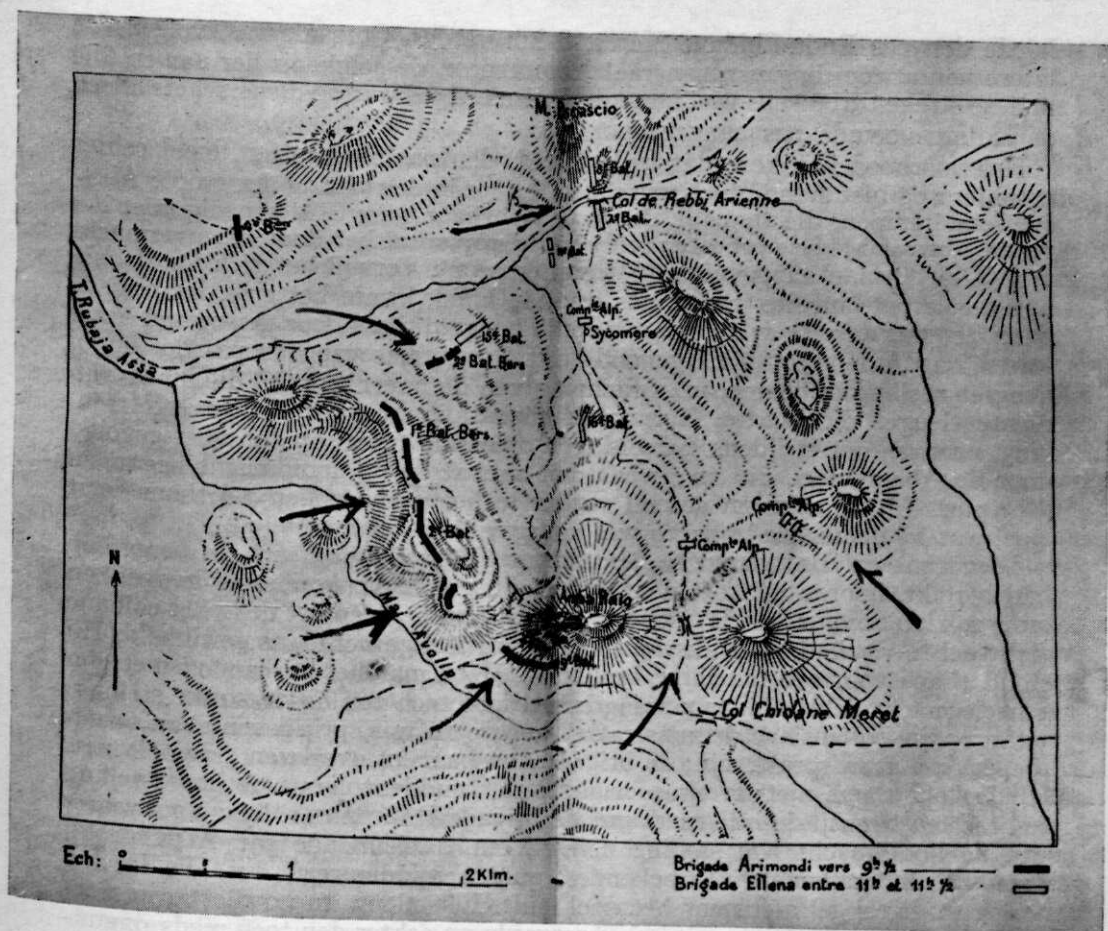
10. De slag bij Adoua. ¹⁾

De stelling, waarvan boven sprake was, werd gevormd door den West- en Zuidwestrand van het bergmassief, waarvan de Esciascio en de Amba-Raio respectievelijk het Noordelijkste en Zuidelijkste gedeelte vormden. Tot deze berggroep gaven twee passen toegang: de Rebbi-Arrienne en de Chidane-Meret. De stelling, die volgens ontvangers inlichtingen door den vijand niet was bezet, zou 1 Maart bij het aanbreken van den dag worden ingenomen. Hiertoe ging het leger 29 Februari des avonds 9 uur in drie colonnes op marsch, nl.: de *linker colonne*, gevormd door de brigade ALBERTONE, sterk 4000 man (allen inlanders) en 14 stukken geschut; de *middencolonne*, bestaande uit de brigades ARIMONDI, 2500 man en 12 stukken, en ELLENA (legerreserve), 4000 man en 12 stukken; de *rechter colonne*, de brigade DABORMIDA, 3800 man en 18 stukken. De totale sterkte bedroeg 14.500 combattanten en 56 stukken. De drie laatstgenoemde brigades bestonden grootendeels uit Italianen.

¹⁾ Schetsen 2 en 3.

Schets 2.

Schets 3.

De marschweg der *rechter- en middencolonne* voerde over den pas Rebbi-Arrienne, die van de linker over den Chidane-Meret. De geheele omgeving bestond uit onoverzichtelijk, woest hooggebergte, wat van het begin af aan de verbinding bemoeilijkte. Zeer bedenkelijk was vooral, dat, bij gebrek aan bruikbare kaarten, aan de brigadecommandanten slechts een ruwe en onvolledige schets van het terrein was uitgereikt. Zodoende ontstond reeds op den heenmarsch een kruising tusschen de linker- en de middencolonne, wat anderhalf uur vertraging veroorzaakte. Overigens werden de passen, die inderdaad onbezet waren, zonder ongevallen bereikt.

Uit hetgeen er nu volgt blijkt alweer, overeenkomstig CLAUSEWITZ' gezegde: „*Der Krieg ist das Gebiet des Ungewissen*”, dat de grootste moeilijkheid bij alle krijgsverrichtingen is, dat zij zich afspelen in een sfeer niet alleen van gevaar, maar ook van onzekerheid, wrijvingen en vergissingen.

De *linker colonne* had namelijk te 3 $\frac{1}{2}$ uur voorm. het aangegeven marschdoel bereikt. In plaats van hier stelling te nemen, marcheerde zij echter na een uur rust verder in de richting van Adoua, en bereikte te 5 $\frac{1}{2}$ uur met de voor-

hoede den pas Enda-Chidane Meret, 6 km verder. Oorzaak was, volgens de latere verantwoording van generaal ALBERTONE, de gelijkenis der namen (die in deze streken trouwens veel voorkomt). Inderdaad was op diens schets alleen de laatstgenoemde pas aangegeven.

Het voorhoedebataljon, dat in last had, den pas te bezetten, hield echter ook hier nog niet stand, doch marcheerde door in de richting der groote Abessynische kampen, die thans in de verte zichtbaar waren. Al spoedig stiet het op de Abessynische voorposten, en kort hierop werd het door een overmacht van 5—6000 man aangevallen (6½ uur voorm.). Terwijl het zich voorloopig nog met groote moeite in den pas staande hield, kwam het gros der brigade nabij den pas aan. Daar de aangrenzende hoogten reeds door den vijand bezet waren, zag ALBERTONE zich genoodzaakt Oostwaarts van den pas op een rij hoogten stelling te nemen, in afwachting van de nevenbrigade, die hij op zijn rechtervleugel verwachtte. Het voorhoedebataljon, aan zijn lot overgelaten, ging, na twee uur strijdens, in volslagen oplossing terug, op den voet gevolgd door de Abessyniers, die nu tevens den aanval op de hoofdmacht begonnen (8½ uur). Alvorens dezen aanval verder te bespreken willen wij thans eerst zien, wat bij de andere brigades was voorgevallen.

Toen generaal BARATIERY te 6½ uur met de *middencolonne* de berggroep had bereikt, hoorde hij kort daarna tot zijn groote verwondering geweer- en later ook kanonvuur in Z.W. richting, waaruit hij begreep dat de linker colonne zich veel te ver had verwijderd en in een partieel gevecht was gewikkeld. Hij stond thans voor een moeilijke beslissing. Het „marcher au canon” met zijn geheele macht achtte hij te gewaagd: hierdoor toch zou hij de sterke stelling, waarop zijn „offensieve demonstratie” gebaseerd was, prijsgeven. Van terugroepen kon geen sprake zijn; de brigade aan haar lot overlaten ging ook niet. Hij besloot thans met de twee brigades der *middencolonne* de hoofdstelling te bezetten, terwijl de *rechtercolonne*, de brigade DABORMIDA, links voorwaarts van de hoofdmacht zou stelling nemen, om, aanleunende aan ALBERTONE, dezen te ondersteunen. De bekende „gulden middenweg” dus, die in den oorlog in den regel niet naar het doel leidt. Een nieuw en noodlottig misverstand (naar men moet aannemen) verergerde nu echter den toch reeds ongunstigen toestand. DABORMIDA sloeg een verkeerden weg in en marcheerde door het dal van den Mariam-Sciavitu in de richting der Abbessynische kampen. Te 9 uur, bij het deboucheeren uit de vallei, werd ook hij in front en flank door een groote overmacht aangevallen. Twee der vier brigades waren dus thans, in divergeerende richtingen en wegens het terrein onbereikbaar voor de hoofdmacht (berichten kwamen veel te laat of in 't geheel niet over), in partieele gevechten gewikkeld. Het verder verloop van den strijd zullen wij thans in het kort nagaan.

De *linkercolonne*, de brigade ALBERTONE, sloeg de eerste aanvallen met succes af, tot een op 30.000 man geschatte Abessynische gevechtsgroep den linker-vleugel omvattend aangreep. Te 11 uur was de brigade bijna omsingeld, aan alle kanten onder vuur, en de artillerie aan het eind van haar munitie. Omstreeks 12 uur ruimde zij, na dapperen tegenstand, in volslagen ontbinding het slagveld. De overlevenden reddden zich, na verlies van de artillerie en van de meeste officieren, naar alle windstreken. Generaal ALBERTONE geraakte krijsgeslagen.

Langduriger was de strijd der *rechter colonne*, de brigade DABORMIDA, die sterker was en uit Italianen bestond. Enkele bataljons voerden tot zes maal toe tegenaanvallen met de bajonet uit, die echter, bij de geweldige over-

macht, slechts een tijdelijk en plaatselijk terugdringen tengevolge hadden.

Eerst te 4 uur nam., toen de hoofdmacht, waarmee geen enkel contact bestond, reeds lang het veld geruimd had, werd, voorloopig in goede orde, doch onder voortdurenden strijd, de terugtocht aangenomen. Bij het begin hiervan sneuvelde de dappere DABORMIDA. Ook hier ging de artillerie verloren, terwijl op den terugtocht door onherbergzaam en vijandelijk gebied de brigade grootendeels ten onder ging.

Ten slotte *het gevecht van de middencolonne* (zie schets 3). De brigade ARIMONDI had nauwelijks, volgens opdracht, het linker gedeelte der stelling bezet, toen zij op haar linker-, vervolgens ook op haar rechterflank door de voorloopers der Abessynische lawine (met dit woord wordt de aanval het best gekarakteriseerd) werd aangevallen (9½ uur). Toen de laatste brigade, ELLENA, op het plateau verscheen, moest al dadelijk een regiment rechts van ARIMONDI in stelling worden gebracht, terwijl het tweede over het geheele front moest bijspringen, dus versnipperd werd. Van de vorming van een stootgroep — voor het defensief-offensief een eerste vereischte — was derhalve geen sprake; slechts één bataljon was nog beschikbaar als reserve. Vooral de langzaamheid, waarmee de bewegingen in het moeilijke terrein geschieden, gevoegd bij de elkaar snel opvolgende aanvallen der Abessyniërs, waren oorzaak, dat feitelijk alle vrijheid van handelen verloren ging.

Te 11½ uur was de toestand zoodanig critiek geworden, dat de opperbevelhebber, die van den Amba-Raio af het gevecht geleid had, den *terugtocht* gelastte.

De nog overgebleven troepen verzamelden zich hiertoe bij den pas Rebbi-Arrienne, die nog met groote moeite was vrijgehouden en den eenigen terugtochtsweg vormde. Tevergeefs trachtten BARATIERI en ELLENA (ARIMONDI was gesneuveld) een weerstand-biedende achterhoede te vormen. De terugtocht onttaarde in een *vlucht* onder volkomen demoralisatie en oplossing. 3 Maart bereikte het overschot Adi-Kaié. Van de 10.500 Italianen waren 4500 gesneuveld en 1300 krijgsgevangen; van de 4000 askari's (de brigade ALBERTONE) zijn de juiste verliezen niet bekend, doch waarschijnlijk lichter. Bovendien waren alle 56 stukken verloren gegaan. De verliezen der Abessyniërs zijn evenmin bekend, doch, gezien de hardnekkige verdediging, ongetwijfeld zwaar geweest.

De Negus stelde zich met het behaalde succes tevreden. Voor een snelle *strategische vervolging*, die de Italianen duur te staan had kunnen komen, miste zijn leger de geschiktheid. Misschien ook was het naderend regenseizoen oorzaak, dat de Abessynische krijgsmacht in zuidelijke richting aftrok en de haardsteden opzocht. BALDISSERA, de nieuwe gouverneur der kolonie, stond weldra weer met een vrij groote macht in het veld en ontzette nog het ingesloten Adigrat. 26 October maakte echter de vrede een einde aan dezen oorlog, die Italië op een geducht verlies aan prestige, 4—500 miljoen lire en 8000 soldaten was te staan gekomen.

Van een critische beschouwing der Italiaansche legerleiding is in het bovenstaand artikel, dat slechts het geven van een uiteraard globaal overzicht beoogt, afgezien. Zeker treft echter de dappere Italiaansche troepen geen blaam. De ware reden van de nederlaag wordt gekenschetst door JULES CLARETIE in zijn voorrede voor de gedenkschriften van BARATIERI: „*Ce qui a été vaincu à Adoua c'est moins un général et son armée qu'une politique imprévoyante qui se targuait de faire facilement et à peu de frais des choses difficiles et coûteuses.*”

EENIGE SNAPSHOTS VAN HET ABESSIJSCH E L E G E R.

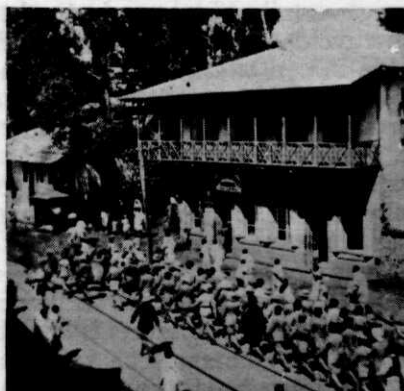
Afb. 1.

Afb. 2.

Afb. 3.

Afb. 4.

Van de res. tweede luitenant der huzaren Jhr. W. T. C. VAN DOORN, zoojuist teruggekeerd van een reis naar Abessynië, ontvingen wij bijgaande foto's betreffende het Abessynsche leger.

Afb. 1 en 2 stellen voor een tweetal soldaten der *Keizerlijke garde*, het opgerolde tentzeiltje over den schouder dragende, zoomede den kolonel, commandant van dit keurkorps, zich begevende naar een bijeenkomst ten paleize. De te Addis Abeba garnizoen houdende Garde, thans naar het front vertrokken, telt ongeveer 5.000 man en is door Belgische instructeurs opgeleid. Merkwaardigerwijze schijnt bij deze opleiding het zwaartepunt te worden gelegd op gesloten exercitiën. Moderne gevechtsoefeningen werden, ook door waarnemers, die geruimen tijd in Abessynië vertoefden, slechts zelden opgemerkt. In tegenstelling tot andere troepenafdeelingen is de Garde geheel van uniformen voorzien,

Afb. 5.

Afb. 6.

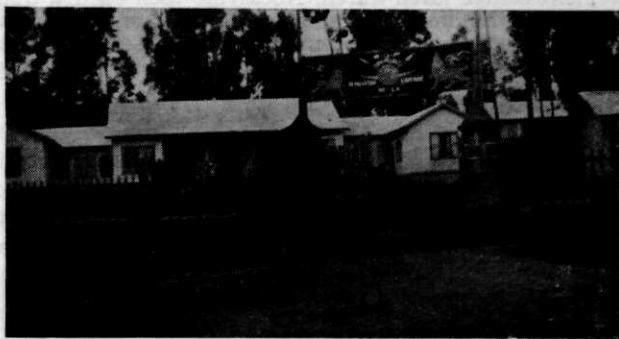
de tenue liet naar Europee-
sche begrippen echter dik-
wijls veel te wenschen over.
Gescheurde uniformen en
zwaar beroeste geweren wa-
ren geen zeldzaamheid.

Afb. 3 doet de *garnizoens-
muziek* van Addis Abeba
zien.

Afb. 4 geeft een kijkje op
de *recruten-africhting* in een
der straten van Addis Abe-
ba. De bontheid van tenue is
kenmerkend voor het groot-
ste deel van het Abessynsche
leger. De Abessyniër heeft
grote neiging tot den wa-
penhandel, zooals o.a. bleek
uit het feit, dat de taxi-
chauffeurs van de hoofdstad zich, na
hun vermoeiende dagtaak, in rij en
gelid stelden en de late avonduren
met militaire oefeningen doorbrachten.
De elementaire oefeningen in het bren-
gen van militaire eerbewijzen e.d. wek-
ten vaak de hilariteit van de toeschou-
wers op. Met de marschtraining hebben
de instructeurs weinig moeite, daar de
Abessyniërs geboren loopers zijn. Dag-
marschen van 70 km worden niet
overmatig geacht. Wanneer de eenige
Nederlandsche plantagehouder in Abes-
synië, Dr. LEENAERS, wiens onderne-
ming op 170 km van Addis Abeba
ligt, een spoedbericht heeft over te
brengen, wordt deze afstand door een
looper binnen 2 x 24 uur afgelegd.
Daarbij bestaat de verpleging uit
graankorrels, in een zakje medegevoerd.

Afb. 5 geeft een beeld van de *militaire politie*. De officier, een kapitein van 21 jaar (de
de promotiekwestie is in het Abessynsche leger beter opgelost dan hier te lande!), draagt
schoenen, wat echter een groote zeldzaamheid is. Een Portugeesche schoenleverancier, die
naar Addis Abeba was gekomen in de hoop op leveranties aan het Abessynsche leger
moest dan ook onverrichter zake terugkeeren.

Afb. 6 doet *Abessynsche padvindere* zien, die door een Zwitser zijn georganiseerd en
een aanmerkelijk beteren indruk maken dan het leger.

Afb. 7.

Afb. 8.

Afb. 7 geeft het *Departement van Oorlog* weer. Niet hier, doch in het Keizerlijk paleis te Addis Abeba, berust echter de centrale leiding der Abessynsche weermacht. De Minister van Defensie is niet meer dan de voltrekker der Keizerlijke bevelen.

Afb. 8 tenslotte stelt het *militaire vliegveld* nabij Addis Abeba voor. In de hangars bevonden zich 3 FOKKER verkeersvliegtuigen, 4 sporttoestellen, en 1 militair toestel (Potez). Op andere plaatsen moeten zich nog een paar toestellen van laatstbedoeld model, zoodat mede een JUNKER-toestel, bevinden. De vliegdiens, waarvan het materieel onder directie van een Franschman staat, verkeert nog in een zeer primitief stadium.

Met de *artillerie* deden de Abessyniërs zeer geheimzinnig. Hoewel zich een 400-tal stukken in verschillende parken moeten bevinden, zijn deze meerendeels van zeer verouderde constructie. Naar het schijnt zijn een 60 stukken van meer recente data aanwezig.

Als geheel maakte Abessynië — wat betreft bestuur, weermacht, rechtspleging, hygiëne en sociale toestanden — den indruk van een nog in zeer barbaarschen toestand verkeerend land, met hier en daar een dun vernisje van beschaving. Opvallend is, dat in een staat met een zoo oude geschiedenis alle cultuurmonumenten ontbreken en ook inheemsche kunst vrijwel niet aanwezig is. Het aspect van de steden wordt gekenmerkt door eenerzijds hutten en anderzijds moderne Europeesche bouwsels.

De meening van goede kenners van het land was, dat, al zal de algeheele pacificatie wellicht eenige jaren duren, Abessynië toch op den duur voor de Italiaansche wapenen zal moeten bukken. Bovendien verwacht men, dat sommige, door de Abessyniërs onderworpen en onderdrukte stammen, o.a. de Galla's, de Italianen als bevrijders zullen begroeten. De Abessynsche troepen zijn echter van een tegengestelde meening en verbeiden met ongeduld het begin van den strijd.

NIEUWE UITGAVEN

Marinetafeln. Uitg. Ludwig Voggenreiter Verlag, Potsdam. Prijs: 70 Pf. per stel van 11 stuks.

In vele legers, ook in het onze, verkeert men in de omstandigheid, dat den man in zeer korten tijd een veel grooter verscheidenheid van kennis moet worden bijgebracht dan vroeger. Daardoor ontstaat de behoefte naast de officieele voorschriften te beschikken over geschriften, die zoo eenvoudig en beknopt mogelijk de hoofdzaken bevatten die de man moet weten. De bovengenoemde Marinetabellen zijn daarvan een goed voorbeeld, evenals de „Fibeln” van de Verlag „Offene Worte” en de bekende ABC's eveneens in Duitschland verschenen. Ook voor de Nederlandsche Weermacht zouden dergelijke uitgaven veel nut kunnen stichten; de groote kunst is weinige hoofdzaken in beknopte en overzichtelijken vorm te geven.

A. E.

De Nederlandsche Zeemacht. Waarom heeft Nederland een Zeemacht noodig? Aan welke eischen moet deze voldoen? door Jhr. G. L. SCHORER, Vice-Admiraal b.d. Uitgave A. A. M. Stols, Maastricht. Pr. ingen. f 0.85.

Leidraad schietcursus A door Kapitein G.—A. GEEL. Niet in den handel.

TACTISCHE PRIJSVRAGEN

Alvorens met enkele woorden de ingekomen oplossingen van TACTISCHE PRIJSVRAAG No. 5 (Juli nr. blz. 302) te bespreken, willen wij mededeelen, dat de prijs ditmaal werd gewonnen door een inzender, die ons verzocht zijn naam niet te publiceeren, aan welk verzoek wij uiteraard gaarne voldoen. Diens oplossing, welke wij hierachter doen volgen, onderscheidde zich daarin van de anderen, dat slechts in deze oplossing naar voren komt, dat de Voorhoede C. moet trachten de hem geboden weerstand — welke nog slechts *plaatselijk* (Laar en Kieftkamp) is onderkend — door *manoeuvreeeren* ten val te brengen.

In de overige oplossingen liet de Voorhoede C. of de beweging van de drie tirailleurcompagnieën zonder in te grijpen doorgaan en bepaalde hij zich tot het nemen van maatregelen om z.n. vuursteun te kunnen verlenen, of hij verviel in het andere uiterste en trof voorbereidingen voor een aanval (gereedstelling, vuurbasis). In het eerste geval zullen de voorcompn. verliezen lijden, welke vermeden hadden kunnen worden, en wordt de reserve niet gebruikt op de wijze aangegeven in I.R. IIB punt 321, laatste alinea. In het tweede geval wordt de beweging van de voorhoede en derhalve ook van de hoofdmacht (vergelijk V. Veldd. Dl. I punt 319) geruimen tijd geremd, zonder dat zulks noodig is gebleken. De vijand verkrijgt hierdoor den tijdwinst, welke wellicht het doel is, waartoe hij een vuurfront heeft gevormd.

Ter verduidelijking hebben wij bij de hierna afgedrukte oplossing een *schets* gevoegd. Vergelijkt men deze met dien op blz. 303 van het Juli nr., dan springt de manoeuvre van het voorhoedebataljon duidelijk in het oog.

Na lezing van het *bericht van den C. van zijn afzonderlijk verkenningsorgaan* (zie Juli nr. blz. 304) — waarvoor de bataljonsadjutant den ordonnans een ontvangstbewijs overhandigt (R.I. IIB, Aangangsel punt 15) — raadpleegt de Voorhoede C. zijn stafkaart en stelt vast, dat bedoeld zal zijn met:

— het „vierkante boschperceel, omstreeks twee km W. van Emst” het boschperceel genaamd „Wildlust” (vt. 12 — 55/56);

— de „hoogte omstreeks één km Z.O. van vierkante boschperceel”, de hoogte 17,5—16,5 aangeduid met „Laar” (vt. 12/13—54).

Het blijkt hem hieruit, dat het *vijandelijke vuurfront* in de lijn Kieftkamp (vt. 13—55) — Vischkwekerijen, waarvan de aanwezigheid hem sedert 8.00 bekend is uit de desbetreffende mededeeling van den marschgroepcommandant (zie Juli nr. blz. 304), zich naar het W. voortzet over Laar. Dit vuurfront strekt zich derhalve uit over het geheele terrein tusschen het Gortelsche Bosch en het Apeldoornsch kanaal, terwijl zich, blijkens het door den Voorhoede C. vernomen infanterievuur, ook in genoemd bosch vijand bevindt.

Voorts is hem thans gebleken, dat de vijand mede over zw. mitrs. beschikt en met deze wapenen, het open terrein Z. van Wildlust bestrijkt (vergelijk I.R. IIA punt 23, derde alinea).

De *afstand van de voorsectiën der voorhoede* (zie Juli nr. blz. 303) tot de bij Laar en Kieftkamp *vastgestelde weerstanden* is pl.m. 2,5 km, zoodat — indien geen

maatregelen worden getroffen — deze sectiën binnen 3/4 uur in 's vijands vuur zouden loopen. De uitwerking hiervan heeft zich echter bij de beide Sn. van 8 C.W. te geducht doen gevoelen om den voorhoede C. niet tot behoedzaamheid te manen.

Gelet op het terrein, zooals dat zich vertoont op de kaart — welke de voorhoede C, sedert de mededeeling van 8.00, natuurlijk reeds heeft bestudeerd — en de verkregen inlichtingen, voorts gedachtig aan het gestelde in R.I. IIB punt 321, overweegt bedoelde C., dat een oprukken Z. en O. van Wildlust waarschijnlijk vereischt, dat 's vijands vuurorganen bij Laar en Kieftkamp worden onderdrukt, doch dat het voortzetten der beweging W. van Wildlust mogelijk lijkt en kans biedt bedoelde weerstanden door *manoeuvreeën* ten val te brengen.

Dientengevolge neemt de voorhoedecommandant de volgende *maatregelen*. Hij ontbiedt per ordonnans de C. van de voorhoedereserve en dicteert onder tusschen het volgende *bevel* aan den sergeant toegevoegd.

„Aan C. — *re.voorcomp.* (2 — I — 16 R.I.).

„Afzonderlijk verkenningsorgaan van de voorhoede heeft in boschperceel Wildlust (vt. 12-55/56) twee Sn. van 8 C.W. aangetroffen, die op Koninginneweg Z. van dit boschperceel vuur van zw. mitrs. ontvingen uit richting Laar (vt. 12/13-54) en ernstige verliezen leden. C. — afzonderlijk verkenningsorgaan heeft bevel op zich genomen en houdt Z. rand boschperceel Wildlust bezet.

Zet Uw opmarsch W. van Koninginneweg voort en dringt W. van Laar door. De W.—O. loopende landweg, welke (in vak VII Div.) onder het woord Galgenberg loopt, zonder mijn machtiging niet overschrijden.

Ik doe vuur voorbereiden tegen vijandelijken weerstand bij Laar.

Voorhoedereserve volgt achter Uw Comp.

Ik begeef mij naar Z. rand boschperceel bij Wildlust.”

De bataljonsadjutant (vergelijk I.R. IIB. Aanhangsel punt 15, derde alinea) doet dit bevel door een ordonnans overbrengen. Tevens heeft hij zorg gedrag en voor het samenstellen en doen verzenden van een *bericht* betreffende den vuuroverval bestemd voor den marschgroep C. (V. Veldd. Dl. I punt 295, laatste alinea).

Op voorstel van den *bataljonsarts* doet de Voorhoede C. te Wildlust een *marschverbandplaats* oprichten, waartoe eerstgenoemde onverwijd het noodige personeel en materieel naar voren zendt. (I.R. IIB punt 671)

Na aankomst C.-*voorhoedereserve* stelt de voorhoedecommandant hem mondeling met den inhoud van vorenstaand bevel op de hoogte en draagt hem op:

„Volg met Uw Comp. achter de re. voorcomp.

De Hakkeltsche weg zonder mijn machtiging niet overschrijden. Houdt Uw Comp. aldaar gereed voor oprukken, hetzij in Z. richting, hetzij tegen flank en rug van 's vijands weerstand bij Laar. (vergelijk R.I. IIB. punt 321 laatste alinea).

Deel C. — G.T. Uw marschweg mede.” (vergelijk I.R. IIB. punt 392, vijfde alinea).

Cn. Vbd. A., M. C., S. — 16 C. Mr en Sn. 8 C. P., die zich allen bij den Voorhoede C. bevinden, hebben de uitgegeven bevelen mede aangehoord.

De Voorhoede C. draagt hen thans op (vergelijk I.R. I B punt 393, vierde alinea):

„Vbd. A., M. C., S. mr. en Sn. 8 C. P. zetten marsch achter li. voorcomp. voort tot omgeving Hanendorp.

M. C. en S. mr. maken zich aldaar gereed om zoodanig in stelling te komen, dat vuur kan worden gebracht op Laar en zoo mogelijk tevens op Kieftkamp.

Cn. Vbd. A., M. C. en S. mr. volgen mij ter verkenning naar Wildlust."

Ook C. — I — 5 R.A. is op de hoogte met de binnengekomen berichten, die de Voorhoede C. hem ter medelezing heeft overhandigd, en met de reeds getroffen maatregelen. Hij weet hieruit, dat de mogelijkheid bestaat, dat op Laar en wellicht mede op Kieftkamp vuur zal moeten worden afgegeven. Van zijn Afd. bevindt zich de 1ste Bt. tot vuren gereed nabij Begraafpl. (vt. 14—59), de 3de Bt. marcheert naar de volgende, reeds verkende, stelling bij Laarstraat, terwijl de 2de Bt. nog bij Vredenburg (vt. 14—61) in stelling staat (zie Juli nr. blz. 303). De opmarcheerende 3de Bt. mag de bij Begraafpl. in stelling staande Bt. zonder machtiging van den Afd. C niet passeeren. Deze overweegt derhalve of hij de 3de- en later wellicht ook de 1ste Bt. naast de 2de in stelling zal laten komen, zoodat hij dan bij Begraafpl. de geheele Afd. bijeen zou hebben. De afstand van dit stellingterrein tot 's vijands weerstand bij Laar is echter 5 km en derhalve zóó groot dat, indien de infanterie nabij Laar in gevecht zou worden gewikkeld, de artillerie, door de gebrekkige verbinding, geen voldoende werkzamen steun zou kunnen geven (3 km vormt den maximum afstand, waarop deze steun, in een dergelijk geval, nog voldoende werkzaam kan worden gebracht). De Afd. C. besluit daarom de 3de Bt. bij Laarstraat in stelling te doen komen en het van de omstandigheden te doen afhangen of hij hier, dan wel in de volgende stelling bij Schaveren, de Afd. zal vereenigen. Voorloopig bepaalt hij er zich toe de Bt. Cn. op te dragen vuur voor te bereiden op Laar en Kieftkamp. Aangezien hij zelf in dit stadium de Voorhoede C. nog niet wil verlaten, (vergelijk V. Veldd. Dl. I punt 301, vierde alinea), stuurt hij den luitenantvuurregelingsdienst ter overbrenging van bedoeld bevel naar de Btn.

De Voorhoede C. begeeft zich vervolgens, vergezeld door zijn commandogroep (I.R. IIA blz. 158), zoomede door Cn. I—5 R.A., M. C. en S. — 16 C. Mr. en gedekt door de te zijner beschikking gebleven Gr. van 8 C.W. in snellen gang naar voren, teneinde *persoonlijk verband op te nemen met de lichte troepen* in Wildlust (I.R. IIA punt 58, I.R. IIB punt 395).

Onderweg passeert de Voorhoede C. den C. *der li. voorcomp.*, wien hij de getroffen maatregelen in het kort mededeelt en opdraagt:

„Doe Uw Comp., Oost van Wildlust, de beweging voortzetten. De W.— O. loopende landweg, welke het verlengde vormt van den Bloemendaalschen Weg, tot nader bevel slechts met patrouilles overschrijden, tenzij de vijand wijkt, in welk geval gij onverwijld moet doen nadringen.

Verken een opstelling, waaruit, op mijn last, op Laar en Kieftkamp onderdrukkingsvuur kan worden gebracht."

Te 9.45 bereikt de Voorhoede C. de lichte troepen in Z. rand Wildlust en, doet zich door den C. daarvan *nader omtrent den toestand inlichten*, in het bijzonder omtrent:

- a. De juiste plaats (plaatsen) vanwaar vuur werd ontvangen;
- b. Of door patrouilles verkend is W. van Koninginneweg en Z.O. van Wildlust, in de richting van hoogte 15,6, en zoo ja, met welk resultaat;
- c. Of verband is gezocht en verkregen met de deelen van IV Verk. A., welke tegen Kieftkamp zijn vastgelopen.

Mocht het gestelde onder b en c zijn verzuimd, dan doet de Voorhoede C. dit onverwijld herstellen.

Hij krijgt voorts door *eigen aanschouwing* een indruk van het terrein, o.m.

met het oog op de mogelijke vuuruitwerking zijner zw. mitrs. en mr. en der art., bespreekt zulks met enkele woorden met de Cn. dezer wapenen en beveelt C. — M. C. en C. — S. — 16 C. Mr.:

„Doe de M. C. en de S. mr. zoodanig in stelling komen, dat met de mr. en met tenminste twee Sn. zw. mitrs., vuur kan worden gebracht op Laar en met tenminste één S. zw. mitrs. op Kieftkamp. (I.R. IIB punten 393, 472 en 528).

Gij zijt gemachtigd tot het bevuren van oogenblikdoelen, onderdrukingsvuur te openen op mijn last.

Ik blijf in Z. rand Wildlust (vergelijk I.R. IIB punt 395, tweede alinea) en verwacht onverwijld bericht zoodra gij tot vuren gereed zijt.”

Hiermede zijn de maatregelen weergegeven, welke de Voorhoede C. neemt, naar aanleiding van de hem om 8.00 en 9.00 geworden berichten (Juli nr. blz. 304). Hij heeft thans (vergelijk I.R. IIB punten 395 en 321):

a. *Een manoeuvre ingezet*, waardoor hij, indien — zooals het terrein en de tot dusver ontvangen berichten mogelijk doen achten — 's vijands weerstand bij Kieftkamp en Laar zich niet verder Westwaarts uitstrekt en derhalve *plaatselijk* blijkt, deze ten val zal brengen;

b. *Maatregelen getroffen om de doordringende afdeelingen te kunnen steunen en beschermen* door 's vijands vuur (bij Laar en misschien in mindere mate bij Kieftkamp) te onderdrukken met behulp van de beschikbare zw. mitrs. en mr. van 8 en zoo noodig met medewerking van de rechtstreeks steunende artillerie; waarbij zich in dit geval de gunstige omstandigheid voordoet, dat een oprukken O. van den Koninginneweg in het boschterrein dekking vindt;

c. *Maatregelen getroffen* om, indien de vijand bij Laar en Kieftkamp zich niet laat wegmanoeuvreren, hem hiertoe te dwingen door een *omvattende aanval van de reserve*;

d. *Zorg gedragen*, dat door de li. voorcomp. *geen onnoodige verliezen* worden geleden, door op te tornen tegen een reeds vastgesteld vuurfront hetwelk wellicht spoedig door de ingezette manoeuvre zal vallen;

e. *Zorg gedragen* zichzelf zoodanig op te stellen, *dat hij gelegenheid heeft den strijd van zijn onderdeel zooveel mogelijk gade te slaan en onverwijld in te grijpen* (vergelijk I.R. IIA punt 77, vierde alinea; B punt 395, tweede alinea). Zijn verdere handelingen hangen af van de wijze waarop de toestand zich ontwikkelt.

Een volgende prijsvraag zullen wij wijden aan het optreden van een voorhoede-bataljon, dat is gestooten op een *aaneengesloten vuurfront*. (I.R. IIB punten 322 en 396).

BEOEFENING VAN HET TUCHTRECHT IN DE WEERMACHT

PRIJSVRAAG No. 12.

Nu de wintermaanden voor de deur staan, meenen wij, dat het oogenblik is aangebroken om onze prijsvragen, welke tot bestudeering van het tuchtrecht nopen, te hervatten. Wij brengen in herinnering, dat de deelneming aan deze prijsvragen ook voor niet-abonné's open staat.

De gegevens voor o.s. prijsvraag gewerden ons uit den troep en wij brengen den hooggeachten inzender te dezer plaatse gaarne dank voor zijn uit die toezending sprekende belangstelling voor onze tuchtrubriek.

Prijsvraag nr. 12 luidt:

De commandant van de kazernewacht meldt op het politie-rapport, dat een soldaat, gestraft met streng arrest, weigert eenig voedsel tot zich te nemen (*hongerstaking*).

Gevraagd: Uw beschouwingen nopens de aan het Gezag met betrekking tot dit optreden van den gestrafte ten dienste staande middelen en betreffende de door U wenschelijk geoordeelde toepassing daarvan.

Oplossingen worden ingewacht vóór 10 November 1935.

Voor het beste antwoord stellen wij weder een exemplaar van „*De practijk van het militaire tuchtrecht*”, met de daarop verschenen 3 aanvullingsbundels, beschikbaar.

Wij nemen de beantwoording op in de December-aflevering, waarna Prijsvraag nr. 13 zal worden opgegeven in de Januari-aflevering 1936.

In de afgelopen maand is Aflevering 2 (September) van het M.R.T., deel XXXI, verschenen.

De Redactie publiceert het rondschrijven van den Legercommandant in Nederlandsch-Indië, waarbij die autoriteit in het licht stelt, dat het vereenigingswezen van militairen geenerlei wijziging brengt in de trapsgewijze ondergeschiktheid, noch in de eischen, welke de handhaving der krijgstucht stelt aan hen die met gezag bekleed zijn. De Legercommandant wenscht een einde te zien aan het ingeslopen gebruik, dat de leden van militaire belangenvereeningen elkander ter vergadering bij het voeren van het woord of in het debat niet met den rang, doch met „*mijnheer*” aanspreken, een titulatuur welke, wijl zij het rangsverschil verdringt, leidt tot verdoezeling der disciplinaire verhoudingen en ontaarding van het krijgstuchtelijk besef in de hand werkt.

Het is ons niet bekend of hetzelfde euvel zich ook ten onzent voordoet, maar wij vertrouwen dat de officieren, die ingevolge het bepaalde in art. 12(3) van het „*Reglement betreffende de militaire belangenvereeningen*” (L.O. 1933, nr. 138) de vergaderingen dier vereeningen of van afdelingen daarvan, bijwonen, o.m. de hand zullen houden aan de stipte naleving van art. 123 (3) I.D.K.L., deel A.

Voor wat betreft de rubriek „Militaire rechtspraak” willen wij in het bijzonder de aandacht van onze lezers vestigen op de Sententie van het H.M.G. van 8 Februari 1935, welke van groote praktische beteekenis is en waaruit voor alle troepencommandanten leering valt te trekken.

Het betreft nl. de veroordeeling van een dienstplichtige — met toepassing van de artt. 101, j° 97, aanhef en sub 1°, W. v. M. S. en 45 W.v.S. — tot drie weken gevangenisstraf, wegens poging tot het als militair zich opzettelijk door een samenweefsel van verdichtsels voorgoed aan de vervulling van zijn dienstverplichtingen onttrekken.

De betrokken dienstplichtige had het doen voorkomen of zijn gezichtscherpte niet voldeed aan de eischen voor zijn geschiktverklaring voor den militairen dienst. Ter observatie in het militair hospitaal opgenomen, hield hij gedurende elf dagen zijn houding vol, waarna hij tenslotte zijn poging tot misleiding erkende, met het bovenweergegeven strafrechtelijk gevolg.

Dergelijke gevallen van aggravatie doen zich nu en dan in de practijk van onze troepencommandanten voor; hoewel het niet altijd mogelijk zal wezen om het bewijs van misleiding te leveren — veel hangt hierbij af van de tact van den behandelenden officier van gezondheid — zullen de bedoelde commandanten in de aangehaalde Sententie toch belangrijken steun vinden om dergelijk optreden van dienstplichtigen niet lijdelijk aan te zien.

Deze Sententie moge behandeling vinden bij de voortgezette opleiding van beroeps- en reserve-officieren!

Op blz. 187 treffen wij de Uitspraak van het Ambtenarengerecht te 's-Gravenhage van 19 December 1934 — in welke uitspraak door den klager is berust — waarbij ongegrond is verklaard het beroep van een korporaal van het beroeps-personeel tegen de beslissing van den M.v.D., waarbij aan betrokkene ontslag uit den militairen dienst was verleend uit overweging, dat hij bij herhaling belangrijke schulden heeft gemaakt en in de afdoening daarvan nalatig is gebleven.

Het Ambtenarengerecht overwoog o.m., dat een militair ambtenaar, door het, ondanks bestraffing en contrôle, bij voortduring maken van, in verhouding tot zijn maatschappelijke positie, omvangrijke schulden, geacht moet worden ongeschikt te zijn om bij eenig onderdeel van de Koninklijke landmacht in den verkegen rang te dienen, aangezien door dergelijke gedragingen het gezag van zijn militair ambt, zoowel tegenover zijn mede-militairen als tegenover het publiek, ernstig wordt geschaad.

Bij L.O. 1935, nr. 217 heeft de M.v.D., op grond van het bepaalde in het eerste lid van art. 15a I.D.K.L., deel A, een achttal kazernecomplexen aangewezen, waarin, met ingang van 30 September 1935 de dienst van officier van kazernepiket zal worden verricht.

Wij vernemen, dat als onderscheidingsteeken voor den officier van piket een metalen plaat, waarop het Nederlandsche wapen, is vastgesteld.

NIEUWE UITGAVEN

DRIE MILITAIRE BROCHURES

I. H. A. F. G. VAN ERMEL SCHERER, **Het Nederlandsche Leger.**

II. Jhr. G. L. SCHORER, **De Nederlandsche Vloot.**

Beide uitgegeven bij A. A. M. Stols te Maastricht.

III. M. VERHAAK, **De Positie van Nederland.**

Uitgave Boekhandel Verhaak te Lieshout.

De tijden veranderen! Wie zou eenige jaren geleden hebben durven voorspellen, dat er in één maand tijd drie brochures zouden verschijnen, waarin de schrijvers aandringen op verbetering der weermacht? Welke uitgever zou voor enkele jaren geld hebben durven steken in een dergelijk geschriftje?

Intusschen het feit is er: vóór ons liggen de boekjes, geschreven door een luitenant-generaal b. d., een vice-admiraal b. d. en een buiten de weermacht staanden journalist, broederlijk bijeen. En terecht! Deze werkjes behooren bij elkaar, zij vullen elkander aan, de schrijvers streven alle drie naar hetzelfde doel: een zoodanige weermacht, dat de onafhankelijkheid van Nederland in mogelijk komende conflicten zal kunnen blijven gehandhaafd.

De schrijvers komen hierin overeen, dat zij niet schromen om op de gevaarlijke ligging van het Rijk in Europa en in Azië te wijzen, terwijl zij voorts op duidelijke wijze aantoonen, dat de reële waarde onzer weermacht in deze gebiedsdeelen daarmede niet in overeenstemming is. Als slotconclusie roepen zij het Nederlandsche Volk toe: „Verbeter die weermacht, vóór het te laat is.” Wij hopen, dat ons Volk deze werkjes zal willen koopen, lezen en begrijpen!

A. H. A. F. G. VAN ERMEL SCHERER, **Het Nederlandsche Leger.**

De eerste brochure is van de hand van Luitenant-Generaal b. d. der Artillerie H. A. F. G. VAN ERMEL SCHERER, oud-directeur der Hoogere Krijgsschool, oud-divisiecommandant en oud-vice-voorzitter der Vereeniging ter Beoefening der Krijgswetenschap; een autoriteit dus, die in zijn langdurige loopbaan gelegenheid te over heeft gehad om het vraagstuk der toegepaste landsverdediging aan de hand van talrijke oefeningen grondig te bestudeeren. Een kenner voorts van de wordingsgeschiedenis van onzen Staat en van onze Weermacht.

De schrijver verdeelt zijn studie in drie hoofdstukken: „Waarom is een weermacht noodig?” „Welke is de taak van het Ned. Leger?” „Kan het die taak vervullen; zoo niet, welke verbeteringen zijn noodig?”

Waarom is een weermacht noodig? De schrijver toont duidelijk aan, dat Engeland de Nederlandsche havens steeds heeft willen zien in handen van een kleinen Staat, Nederland, en steeds is opgetreden aan onze zijde, wanneer machtige landen zich van die havens wilden meester maken. Thans is de beteekenis van het neutrale Ned. grondgebied door den luchttoerlog nog gestegen (BALDWIN'S „grens aan den Rijn”).

Wat Duitschland betreft, dekt het neutrale Nederland meer dan de helft der Westgrens! Schrijver concludeert, zich beroepende op onze geheele geschiedenis, dat indien eenige Staat een aanval op ons grondgebied zou doen, dit ons den onmiddellijken steun van andere Staten zou bezorgen. „Noch Engeland, noch Duitschland zouden elkaar toestaan zich van ons grondgebied meester te maken. Geen van beide zou zulks van Frankrijk kunnen dulden.”

Practisch kunnen wij dus slechts door schending onzer onzijdigheid in een conflict tusschen anderen worden betrokken.

De generaal beantwoordt daarna de vraag of een *oorlog tusschen Frankrijk en Duitschland* waarschijnlijk is en beschouwt daartoe den strategisch politieken toestand in Europa en den militairen en politieken toestand in de verschillende landen van ons werelddeel met de vredes- en de vermoedelijke oorlogsterkten der legers. De conclusie is, dat er nog voldoende wrijvingspunten in Europa zijn. Schrijver acht wel geen onmiddellijk dreigend gevaar aanwezig, maar wijst er toch op, dat de tijd der bewapeningen weer is aangebroken. „Al is er dan ook geen onmiddellijk oorlogsgevaar, toch kunnen we wel de conclusie trekken,

dat een oorlog in Europa nog tot de volstrekt niet onwaarschijnlijke mogelijkheden behoort. Die oorlog zal Frankrijk en Duitschland tegenover elkaar vinden en daarmee moeten wij dus rekenen."

Vervolgens beschouwt schrijver de *strategische verhouding tusschen Frankrijk, België en Duitschland* en wel de door beide eerstgenoemde landen aangelegde moderne versterkingen en de mil. aardr. factoren. (kanalen, rivieren, gebergten, laagvlakten, industriegebieden, enz.).

Schrijver's conclusie is, dat beide partijen door een opmarsch door ons land zich veel moeilijkheden kunnen besparen.

Waarom is een weermacht in Nederland noodig? Schrijver beantwoordt deze vraag met de volgende *stellingen*:

- a. Een onmiddellijken oorlog achten wij weinig waarschijnlijk;
- b. Een belangrijke vermindering van bewapening in Europa is niet te verwachten, eerder versterking van bewapening;
- c. Eer het Duitsche leger weder geheel in de diepte geformeerd is en, wat aanvoering en oefening betreft, op de hoogte van den tijd is, gaan nog een acht- à tiental jaren voorbij;
- d. Er zijn zooveel wrijvingspunten in Europa, dat het zeer waarschijnlijk is, dat er daaronder vele zijn, die niet door overeenkomst opgelost kunnen worden;
- e. Bij een groepeerings, die door verschillende omstandigheden (ook economische) ontstaan kan, en die zoodanig is, dat er twee ongeveer even sterke partijen gevormd zijn — misschien door neutrale houding of moeilijkheden in andere werelddeelen van enkele staten — is op den duur een oplossing met geweld van dergelijke wrijvingspunten niet alleen niet uitgesloten, doch waarschijnlijk;
- f. Een dergelijke oorlog brengt bijna zeker strijd tusschen Frankrijk en Duitschland te weeg;
- g. Een oorlog tusschen deze beide landen wordt gevoerd dóór en op ons grondgebied, tenzij wij tegenover de voordeelen, die dit voor den aanvaller biedt, zulke ernstige nadeelen voor hem kunnen stellen, dat deze boven de voordeelen overwegen en tot het ontzien van onze neutraliteit leiden;
- h. Om deze nadeelen te doen ontstaan, heeft Nederland een weermacht noodig en wel hier te lande hoofdzakelijk een leger, dat zoodanig is samengesteld, dat hieruit spreekt de ernstige wil en de macht om onze onzijdigheid te handhaven.

De tweede vraag: „*Welke is de taak van het Nederlandsche Leger?*” beantwoordt de schrijver als volgt:

„De taak van het Nederlandsche Leger is te zorgen, dat de nadeelen, die uit een schending van onze neutraliteit voor den aanvaller kunnen ontstaan, de voordeelen overtreffen. Indien ons leger deze taak kan vervullen, kan het preventief werken en ons dus buiten den oorlog houden. Daartoe is evenwel noodig, dat het buitenland ons leger in staat acht die gevreesde nadeelen tot feiten te maken en dat dat leger er ook werkelijk toe in staat is.”

De generaal houdt vervolgens een strategisch betoog en concludeert daaruit, welke krachten de schender vermoedelijk hoogstens over ons grondgebied zal doen marcheeren. Hij gaat vervolgens de ontwikkeling onzer weermacht sedert 1870 na en den invloed daarvan op de Duitsche operatieplannen. „We zien dus, zoowel uit berekeningen als uit de geschiedenis, van hoe grooten invloed een leger als het onze kan zijn, mits het natuurlijk gevechtvaardig is.”

Daarna bespreekt de schrijver de onmogelijkheid om onze grenzen permanent te versterken en de beteekenis van een operatief-bruikbaar veldleger op de flank van de schendende troepenmacht. „Het leger, dat den doortocht door ons land zou willen doen, kan onmogelijk ons veldleger op zijn flank laten.”

Daarna komen neventaken en de bescherming tegen luchtaanvallen aan de beurt.

Schrijver vat zijn beschouwingen t. a. v. de taak van het Nederlandsche leger als volgt samen:

„Als conclusie kunnen we dus zeggen, dat de taak van ons leger in de eerste plaats is een preventieve werking uit te oefenen tegen een schending van onze neutraliteit en zoo mogelijk tegen een oorlog in West-Europa.

In de tweede plaats moet het bij een schending den aanvaller dusdanige nadeelen kunnen toebrengen, dat deze daardoor in een ongunstiger positie komt, dan wanneer hij ons ontzien had.

Daartoe moet het leger in staat zijn om aan de volgende eischen te voldoen:

- a. Door samenstelling, bezit van goed materieel, oefening en optreden bij groote oefeningen, het buitenland den indruk te geven, dat het in staat is zijn taak, neutraliteitshandhaving, te vervullen.

- b. Het Veldleger moet in staat zijn zich tegen een aanval met niet te grootte overmacht in onze buitenprovinciën te handhaven.
- c. Het moet daarna in staat zijn om een aanval te doen op de tot dekking der verbindingen achtergelaten troepen, waarbij natuurlijk niet de beste formaties van de tegenpartij gebruikt zullen worden.
- d. Onze lichte troepen moeten in staat zijn, na doorbreking van de dekkende troepen door ons Veldleger, met voldoende kracht en snelheid door te stooten om de verbindingen te verbreken, waarbij pantserwagens of kleine snelle tanks (feitelijk hetzelfde) een grootte rol kunnen spelen.
- e. Behalve de gewone diensten ten behoeve van het Veldleger moet onze luchtmacht in staat zijn jagers beschikbaar te stellen voor de verdediging van het gebied van het Veldleger en voor de verdediging van het binnenland en moeten we beschikken over een bescheiden bombardementsvloot om op 's vijands verbindingen te werken.
- f. Onze reserve-troepen moeten in staat zijn om: gedeeltelijk op te treden in verband met het Veldleger voor ondergeschikte taken en reserve; voorts de buitenprovincies, waar het Veldleger niet is, te dekken tegen aanvallen van kleine vijandelijke afdelingen; het Oostfront of het Zuidfront van de Vesting Holland zoodanig te bezetten, dat het Veldleger onafhankelijk daarvan kan opereeren; de kust te bezetten om in verband met de kustartillerie en de marine, kleine vijandelijke ondernemingen af te slaan.
- g. Voor de verdediging van de Vesting Holland moet ten behoeve dier reservetroepen beschikt worden over voldoende artillerie, zij het ook van oudere constructie, voor het optreden in de buitenprovincies ook over eenige moderne artillerie.
- h. Op deze wijze moet ons leger in de strategisch-politieke omstandigheden waarin onze aardrijkskundige ligging ons plaatst, een waardevolle bondgenoot en een te ontziene tegenstander van ons maken."

In het laatste hoofdstuk: „*Kan ons leger zijn taak vervullen; zoo niet, welke verbeteringen zijn dan noodig?*” legt schrijver de hand op de wondeplekken van ons weermachtstelsel en geeft hij de noodige wenken om deze weer gezond te maken. Wij zullen den schrijver niet op den voet volgen, doch zijn conclusies vermelden.

„Om dit te bereiken zal in hoofdzaak het volgende hebben te geschieden:

- a. Uitbreiding van de jaarlijksche lichting tot een sterkte die het mogelijk maakt het Veldleger te doen bestaan uit de jongste 5 lichten.
- b. Overgang naar de eerst in oorlogstijd bij noodzakelijkheid op te roepen aanvullingsreserve van eenige der oudste, thans onmiddellijk voor den vijand te brengen, lichten, afhankelijk van het aantal lichten dat noodig is voor reserve en bewakingstroepen.
- c. Een vredesorganisatie van de infanterie, zoodanig dat uit in hoofdzaak de jongste drie lichten bij elk regiment de oorlogseenheden van dat regiment gevormd kunnen worden, op zoodanige wijze, dat, bij de eerste oefening, de compagnieën met officieren en kader reeds grootendeels gevormd worden en verder bij herhalingsoefeningen, bij overgang naar de reserve-troepen en bij mobilisatie in gelijke samenstelling blijven en gecommandeerd worden door hoogere commandanten, die ook bij de opleiding en verder in vrestijd deze onderdeelen aangevoerd hebben. De 4e en 5e lichte te doen dienen voor aanvulling van het verloop en voor de depôts.
- d. De aanschaffing op korten termijn van zooveel mogelijk in Nederland te vervaardigen infanterie-geschut, lichte houwiters en moderne zware veldhouwiters, benevens aanvulling van de kanonnen van 7 veld en 10 veld.
- e. De aanschaffing van voldoende luchtdoelgeschut om het veldleger de noodige 5 à 6 afdelingen te kunnen toebedeelen en de luchtverdediging in het binnenland te kunnen aanvullen tot minstens 2 afdelingen modern geschut per luchtverdedigingskring.
- f. Een vredesorganisatie van de artillerie, waarbij opgericht worden 4 regimenten divisiegroepsartillerie en voorts bij de motorartillerie en bij de luchtdoelartillerie voldoende vredesonderdeelen alles om in denzelfden geest als bij de infanterie de noodige oorlogsonderdeelen te kunnen vormen. De beschikbare formatiën moeten zoodanig zijn, dat het na mobilisatie mogelijk is de artillerie in het gevecht bij de divisieën op het zwaartepunt tot de reglementaire 5 afdelingen op te voeren en de Divisiegroeps-artillerie bij de gewichtigste Divisiegroepen tot 6 à 5 afdelingen. Verder moeten kunnen gevormd worden artillerieonderdeelen voor de reservetroepen en moet het personeel geleverd kunnen worden voor de bediening van ouder geschut in de vesting Holland. Ook de artillerie bij de Lichte Brigade eischt eenige uitbreiding in vrestijd. Bij dit alles ruim gebruik van autotractie.

- g. De aanschaffing op korten termijn van de thans organiek uitgetrokken pantserwagens, alsmede voldoende pantserwagens om hiervan een Korps van eenige compagnieën te kunnen formeeren, waartoe ook dient te behooren een compagnie lichte vechtwagens (tanks) met een infanterie-kanon bewapend.
- h. De uitbreiding van de Lichte Brigade met 1 regiment wielrijders, zoodat zij 2 regimenten wielrijders à 3 bataljons zal tellen.
- i. Zoodanige uitbreiding van het bataljon pioniers, dat een rationeele organisatie mogelijk wordt, ongeveer als bij de Infanterie, waardoor de sterkte aan pioniers bij het Veldleger verdubbeld wordt.
- k. Aanschaffing van vliegtuigen, zoodanig dat onze bestaande luchtstrijdkrachten voldoende gemoderniseerd worden en dat beschikt wordt over voldoende jachtvliegtuigafdeelingen voor het Veldleger en voor de groote luchtverdedigingskringen, alsmede een vliegtuiggroep voor de Lichte Brigade; voorts om eenige vliegtuigafdeelingen te vormen ter beschikking van den O.L.Z. voor verschillende doeleinden (verkenning, bombardement, toevoeging aan reservetroepen).
- l. Eenige uitbreiding aan paarden, zoowel bij de cavalerie als bij de artillerie in verband met de vredesopleiding, de wenschelijkheid de artillerie en de mitrailleurafdeelingen beter strijdvaardig te hebben bij mobilisatie en om de oprichting van eenige reserve-formaties meer mogelijk te maken.
- m. De opstelling van geschut afkomstig van uit dienst gestelde schepen aan de kust, om de basis te vormen van een kustverdediging, in samenwerking met reservetroepen en de marine.
- n. Een aantal maatregelen van minder ingrijpenden aard, waaronder de reeds in het voornemen liggende verlenging van den dienstdienst der dienstplichtige onderofficieren, teneinde verbetering te brengen in samenhang, oefening en opleiding. De kosten van deze maatregelen behoeven niet groot te zijn.

Daarnevens zullen maatregelen genomen moeten worden om een overvalling met pantserauto's en gemotoriseerde afdeelingen te voorkomen vóór of tijdens de mobilisatie. Men moet zorgen voor wegversperringen, die bestreken worden (vernielden bruggen) en voor troepen, die in staat zijn kleine afdeelingen tegen te houden. Hier zijn verschillende oplossingen mogelijk. Wij zouden thans voorstaan:

- o. Het verlengen van den dienstdienst bij de wielrijders tot 10 maanden. Als er dan twee regimenten zijn, zou men steeds 2 bataljons gereed kunnen hebben.
- p. Het steeds in gevechtsvaardigen toestand houden van een deel van het te vormen korps pantserwagens en vechtwagens. Voor bediening vrijwilligers-politietroepen te bestemmen.
- q. Bij bepaalde bruggen, waterstaatkundige punten en zeer enkele wegenknooppunten, kazematten te bouwen met mitrailleurs en infanteriekanon, voor welke bezetting politietroepen in aanmerking zouden komen. Deze politietroepen zouden ook kunnen dienen voor de voorloopige bewaking van bruggen, die als versperring dienst zullen moeten doen. De versterking van het korps politietroepen met \pm 500 man zou hiervoor het personeel kunnen leveren." (vergelijk Juli nr. blz. 410 onder 12).

De lezer dezer boekbespreking zal zich misschien afvragen, of wij dit betoog geheel onderschrijven. Wij zijn van meening, dat deze brochure in hooge mate nuttig werk kan doen om velen in den lande juistere begrippen bij te brengen omtrent onze landsverdediging en juichen het zeer toe, dat de schrijver, na een ruim 40-jarigen actieven dienstdienst, op deze wijze de belangen van het land wenschte te dienen. Daarbij zinkt het feit, of men het misschien met enkele onderdeelen van het betoog niet eens is, in het niet. Het gaat hier om de zaak, die de generaal en de Redactie van ons tijdschrift wenschen te dienen: *het behoud onzer onafhankelijkheid te verzekeren door de weermacht te verbeteren*. Wij wenschen den Schrijver geluk met den krachtigen stoot in deze richting en wenschen zijn brochure in talloze handen en hoofden!

B. Jhr. G. L. SCHORER, De Nederlandsche Vloot.

De brochure van gep. vice-admiraal Jhr. G. L. SCHORER is de „Marine-brochure van ERMEL SCHERER”. Ze behandelt uiteraard meer het Indische defensiebeleid, zooals ook blijkt uit het pakkende opschrift van het omslagblad: „*Wat is grooter landsbelang: de Zuidzee droogleggen voor 400.000 inwoners of Indië behouden met 60.000.000 inwoners?*”

Wij zullen — op dezelfde gronden als wij voor de eerste brochure ontwikkelden — volstaan met een summier bespreking van den inhoud van dit boekje.

Admiraal SCHORER begint met uiteen te zetten, dat zijn boekje is geschreven met het doel den niet deskundigen lezer een denkbeeld te geven van de taak eener Marine en van de noodzakelijkheid om over een behoorlijk sterke Nederlandsche vloot te beschikken.

Wij constateeren, dat de schrijver dezer zeer prettig gestelde brochure inderdaad naar onze meening den juisten toon heeft weten te treffen om dit doel te bereiken.

De tekst begint met een zeer duidelijk overzicht van de ontwikkeling van *het Japansche keizerrijk* na 1850 en geeft vervolgens een even helder beeld van de tegenwoordige strategische positie van dit land en van de gevaren, die de naburige landen uit dit nationalistische centrum zouden kunnen bedreigen. De schrijver schildert ons den toestand in de Pacific na de tractaten van Washington en Londen en wijst er op, dat na 1936 Japan weer vrij zal zijn in de versterking van zijn vloot, die reeds thans — tengevolge van de bijzonder gunstige positie van dit land t. o. v. Engeland en Amerika — een zeer machtige factor in het Verre Oosten vormt.

De admiraal stelt voorts vast, dat de *Volkenbondspolitiek in Oost-Azië* na de gebeurtenissen in Mantschjoekwo en China, heeft gefaald en dat bij een eventueel conflict in dit werelddeel Ned. Oost-Indië in het stormcentrum ligt. Het boekje schildert ons de groote belangen, die voor Japan in ons eilandenrijk zouden kunnen liggen (petroleum, in bezit nemen van bepaalde plaatsen of eilanden, enz.).

De conclusie is, dat wij in N. O. I. voldoende weermiddelen moeten hebben om onze neutraliteit te doen eerbiedigen en dat deze weermiddelen in een eilandenrijk in hoofdzaak maritieme middelen zullen moeten zijn.

De schrijver beroept zich hierbij op de „*Grondslagen voor de verdediging van N.O.I.*” en op de Memorie van Toelichting der suppletoire Defensiebegroting van 1930, waarin de Regeering het doel der weermacht in N. O. I. en de grootte der vloot vastlegt.

Na het voornaamste deel van de taak der Zeemacht, d.w.z. die in Ned.-Indië te hebben afgehandeld, gaat de schrijver over naar de taak der Marine bestemd voor de neutraliteits-handhaving in Nederland en voor de behartiging der Nederlandsche belangen in West-Indië en in het buitenland. De taak der Marine in Nederland zelf wordt bezien in verband met die van het Nederlandsche Leger en als niet meer dan een aanvulling daarvan beschouwd; aangegeven wordt hoezeer tengevolge van de chronisch op de weermacht toegepaste bezuinigingen de Marine te kort is gedaan, om haar taak in het buitenland te kunnen vervullen en hoe de bezuinigingen tot het Curaçaosche schandaal hebben geleid.

Vervolgens wordt behandeld de vraag, wat of de voorkeur verdient: één enkele Marine, zoowel voor Nederlandsch-Indië als voor Nederland, West-Indië en den buitenlandschen dienst, de z.g. staatsmarine, dan wel het scheiden der marine in twee deelen, één deel voor Nederlandsch-Indië en één voor Nederland en de beide andere diensten. Uitvoerig wordt betoogd op welke gronden onze Regeering de *Staatsmarine* heeft gehandhaafd.

Vervolgens stelt schrijver zich de vraag, of de Marine zal kunnen voldoen aan de eischen, die de Regeering zelf gesteld heeft, d.w.z. de handhaving der neutraliteit. Het antwoord luidt ontkennend. De „*Grondslagen voor de verdediging van Ned.-Indië*”, aangevuld met het maritieme aanbouwplan van 1930, voorzagen in een vloot, die onder de omstandigheden, welke er toen waren, als voldoende kon worden aangenomen. Sindsdien is de politieke hemel in Oost-Azië zeker niet helderder geworden. En terwijl de marines der groote zeemogendheden geleidelijk aan uitgebreid worden, is met het aanbouwplan van 1930 slechts op sterk ingekrompen wijze een begin van uitvoering gemaakt. Thans is er, in geld uitgedrukt, op het bouwprogramma reeds een achterstand van circa 22 miljoen gulden. De sinds de economische inzinking steeds verder op de weermacht toegepaste bezuinigingen werden voor een groot deel gevonden op den aanbouw van nieuwe schepen. Dit was wel het gemakkelijkste middel om te bezuinigen, maar het kan niet lang worden toegepast zonder de Marine geheel ongeschikt te maken voor haar taak.

Ook is de voor de vloot onmisbare marinebasis te Soerabaja niet voldoende sterk verdedigd.

Schrijver acht *het luchtwapen slechts een welkom en noodzakelijk hulpwapen der Marine*, doch ziet daarin *niet het goedkoope wondermiddel om geldelijke moeilijkheden bij het vormen van een voldoende weermacht in N. O. I. te ontgaan.*

Wij verwachten, dat deze laatste uitspraak van den schrijver wel eenige stof zal doen opwaaien en voorzien langdurige en uitvoerige polemieken daarover. Wij zullen ons daarin op deze plaats niet mengen, maar kunnen slechts waardeeren, dat Admiraal Jhr. SCHORER zich nogmaals op de bres stelt voor een krachtige vloot, die naar zijn meening het eenige middel vormt om in N. O. I. eventueel krachtdadig tegen een schender onzer neutraliteit te kunnen optreden. Na aandachtige lezing der brochure willen wij hier wel verklappen, dat het betoog van den schrijver indruk op ons heeft gemaakt.

Wij wenschen ook deze brochure in talloze handen.

C. M. VERHAAK, **De positie van Nederland.**

De heer VERHAAK, schrijver van „Onze weermacht en de veiligheid der Zuidelijke provincien” (zie „De Militaire Spectator” 1934 blz. 421) beziet in zijn brochure de Nederlandsche zelfstandigheidspolitiek en de daarbij betrokken problemen, zoowel voor het Rijk in Europa als voor N. O. I. In zijn voorrede zegt de schrijver.

„Deze aangelegenheid is meer dan ooit thans het overwegen en bestudeeren waard, nu alles in Europa zoowel als in het Verre Oosten een beeld vertoont van voortdurend nieuwe schommelingen, nu gevaren van velerlei aard opdoemen, en het internationale zwerk aan meer dan één zijde onrustbarende verschijnselen doet zien.

Men kan verbaasd staan over het gemak en de luchthartigheid, waarmede niet weinigen onzer landgenooten zich voorstanders en aanhangers der zelfstandigheidspolitiek verklaren. Zij meenen de voordeelen dier politiek te gelegener tijd weer wel als rijpe vruchten in hun schoot te zullen zien vallen, zonder bekommernis er over aan den dag te leggen, of het noodige wel geschiedt om onze zelfstandigheidspolitiek een reëel *geschraagden* factor te doen zijn. Hier past geen teren op oud kapitaal. Hier moeten nieuwe krachten en nieuwe voedende elementen toegevoerd worden, wil de boom niet inwendig vermolmen en tenslotte gevaar loopen in den storm te worden neergeveld.

Dit geschrift bedoelt niet alleen een onderzoek in te stellen naar de vraag, of, en, zoo ja, in hoeverre, voorzieningen moeten worden getroffen om de belichaming der zelfstandigheidspolitiek te doen beantwoorden aan wat haar daadwerkelijke inhoud moet zijn en aan wat de tijden eischen, — het wil tevens bijdragen tot verlevendiging van het besef, dat de hierbij betrokken belangen van het allergrootste gewicht zijn voor Land en Volk, en de te brengen offers dus naar de mate van dat gewicht moeten gezien en beoordeeld.”

Achtereenvolgens behandelt de heer VERHAAK de grondslagen der Nederlandsche zelfstandigheidspolitiek, de zelfstandigheidspolitiek en de kleine Staat, internationale verdragen en localisatie van geschillen, het strategische beeld in West-Europa, reorganisatie onzer weermacht en Nederlandsch imperium en onze vloot.

De schrijver heeft het voorrecht, dat zijn stijl den lezer „pakt”. Wij willen erkennen, dat wij reeds op de tweede bladzijde waren geboeid en dat wij schrijver's eerste hoofdstukje om den beknopten, juist en hooggestemden inhoud tweemaal achtereen hebben gelezen. Ook de rest van schrijver's beschouwingen munt uit door zakelijkheid en scherp inzicht, terwijl de heer VERHAAK de dingen bij den naam durft te noemen.

Schrijver's *conclusiën t. a. v. het leger h. t. l.* luiden, evenals in zijn vorige brochures: *contingentsuitbreiding tot 35.000 man; verlenging van den eersten oefentijd tot 8 maanden.*

Wij citeren den schrijver:

„Het is een jaar geleden sinds deze conclusiën werden gesteld. Er zijn niet alleen redenen haar te handhaven, doch de loop der omstandigheden heeft de wenschelijkheid ervan doen toenemen. Men kan de reden dezer urgentie vinden in wat het vorig hoofdstuk over den strategischen toestand in West-Europa opmerkte.

De bijzonder aandacht ga uit naar de theorie van den „overrompelenden aanval”. Er bestaat niet de minste zekerheid, dat, indien opnieuw moet worden gemobiliseerd, zulks zal kunnen geschieden naar de manier van 1914. Toen kondigden zekere groote manoeuvres en daarmede gepaard gaande troepenverplaatsingen het naderend onweer aan. De aanslag te Serajewo was een alarmstoot. Het blijft mogelijk, dat ook bij het uitbarsten van een nieuw conflict het zwerk tevoren zal betrekken, doch wie mag zich daarop verlaten? Bestaat er niet veeleer een reëel gevaar voor den bekenden donderslag bij helderen hemel, m. a. w. zullen niet alle voorzorgsmaatregelen in het diepste geheim geschieden, opdat de tegenpartij geenerlei gelegenheid zal hebben haar maatregelen te nemen? Zal de overrompelende aanval zich niet kenmerken door de snelheid en de verassing van den coup-de-main, zal hij niet de vlugheid hebben van den handgriep?

Welnu, onze desiderata betreffende contingentsverhooging en verlenging van den eersten oefentijd berusten op de gedachte eener verhooging van de paraatheid, het element, dat bij den overrompelenden aanval van zulk een overwegende beteekenis zal zijn. Uit den aard der zaak valt hier te geven en te nemen, en wat wij bepleiten, bedoelt een proeve te zijn hoe het kón. Het kan ook anders, maar de grondbasis zal toch steeds moeten blijven: dat 1e. rekening gehouden wordt met den plotselingen aanval, 2e. de beste voorwaarden geschapen worden voor een vlote mobilisatie, en 3e. het veldleger aan hooge onzer weermacht en ten tweede de goede kans, dat, zoo wij in een conflict worden betrokken, de overvaller, zelfs indien hij den overrompelenden aanval toepast, ons leger op zijn plaats en ten volle voor zijn taak berekend zal kunnen vinden.

Met een vlot operatief orgaan staat en valt meer dan ooit tevoren juist in de nieuwe strategische omstandigheden onze landsverdediging. Vlot, d.w.z. een harmonisch, jong en veerkrachtig geheel.”

Tot slot zegt de schrijver:

„De voordeelen van het hier ontwikkelde stelsel zouden de volgende zijn:

1e. Jong mobilisatieleger. Als norm de jeugd van 20—30 jaar bij mobilisatie onder de wapenen. De regel wordt: Geen jonge thuisblijvers en in eerste instantie weinig optrekende huisvaders.

2e. Sterke lichteningen en acht maanden eerste oefentijd scheppen gunstige vormvoorwaarden voor de reserve-officieren, op wier schouders in het moderne oorlogsleger zulk een zware taak is gelegd. De soldaten worden meer *soldaat*.

3e. Het gevaar voor een plotselingen overval wordt geringer, in ieder geval voor den aanvaller riskanter. De mobilisatie zal onder veel gunstiger omstandigheden kunnen verlopen.

4e. De preventieve werking onzer weermacht wordt aanzienlijk verhoogd.

Wat betreft het vraagstuk der financieele gevolgen dezer personeele reorganisatie, bij een lichtersterkte van 35.000 man en een eersten oefentijd van acht maanden, meenen wij de méérkosten in vergelijking met de huidige personeeluitgaven te mogen stellen op jaarlijks 8 à 9 miljoen gulden, indien twee blijvend-gedeelte-ploegen elk van 10.000 man gedurende 4 maanden onder de wapenen worden gehouden, en circa 7 miljoen, indien de sterkte van elk dier ploegen 5000 man bedraagt. Deze méér-uitgaven zouden voor een deel een equivalent vinden in de bezuinigingen, welke door de invoering van het capitulantenstelsel en de afschaffing van het vooroefenings-instituut geleidelijk zullen worden verkregen.

Daarnaast zullen kosten komen voor noodzakelijke aanvulling van het materiaal. Alles tezamen gaat het hier buiten twijfel om niet te veronachtzamen sommen. Wie echter op het standpunt staat, dat met den hoogen inzet van onze onafhankelijkheid geen risico *mag* worden genomen, zal tot geen andere conclusie kunnen komen, dan dat de noodige middelen op de een of andere manier moeten worden ter beschikking gesteld. O.i. zouden de personeelkosten budgetair, die ten behoeve van materieel-uitbreiding e.d. via een leening op langen termijn kunnen gevonden worden. Hoe dit zij, een oplossing *moet* bereikbaar zijn. Wanneer vrijwel alle andere Europeesche landen zich in staat toonen, relatief en positief, veel grootere legers en vloten te onderhouden dan die, welke hier worden noodig geoordeeld, waarom zou Nederland onmachtig moeten worden genoemd deze onvermijdelijke premie voor zijn veiligheid en zijn zelfbehoud te storten? Wij zijn immers toch niet de paupers van Europa!

Het boekje eindigt met een *pleidooi voor een krachtige vloot*.

Wij vermoeden, dat deze brochure, evenals haar voorgangster, méér dan één druk zal beleven.

W.

Société des nations. Annuaire militaire (Onzième année 1935). Genève. Prijs 25 Zw. fr.

Voor de 11de maal is het militaire jaarboek van den Volkenbond verschenen, bevattende gegevens betreffende de vredesorganisatie der land-, zee- en luchtmachten van 64 staten. Omtrent de vredessamenstelling van de nieuwe Duitsche weermacht wordt nog niets vermeld. Van het Volkenbondslid Abessynië zijn blijkbaar ter zake geen gegevens verkregen. De nieuwe jaargang is o.m. verrijkt met mededeelingen betreffende de in tal van staten in het leven geroepen luchtbeschermingsdienst, minder juist aangeduid als „*défense passive*... contre la guerre aerochimique”, alsof een luchtaanval slechts mogelijk is met chemicaliën. Ook op ander gebied blijkt de burgerbevolking meer en meer in de oorlogsvoorbereiding te worden betrokken. Het verst is men in dit opzicht gegaan in Italië, door naast de mobilisatie der weermacht een burgerlijke mobilisatie voor te bereiden, welke alle mannen, vrouwen en rechtspersoonlijke lichamen omvat. Voorts geeft het jaarboek tal van gegevens omtrent de voormilitaire jeugdopleiding in verschillende landen.

Hoewel slechts gegevens omtrent de openbaar gemaakte verdedigingsvoorbereidingen worden opgenomen en niets wordt vermeld omtrent bekende of vermoedelijke oorlogssterkten, geeft het onderwerpelijke boekwerk ook in dezen vorm een indruk van de geweldige krachten, welke allerwege zijn samengebald.

C.

LEVEN EN STREVEN IN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

TWINTIG-JARIG BESTAAN VAN DEN MOTORDIENST.

Het was 15 Juli j.l. feest in de Ripperdakazerne te Haarlem. De Schoolcompagnie van den Motordienst herdacht dien dag, dat het den 14en Juli d.a.v. twintig jaren geleden was, dat haar stamonderdeel de *Depotafdeeling van den Auto-Treindienst*, werd opgericht.

Bij den aanvang der mobilisatie op 1 Augustus 1914 beschikte de Legerleiding nog maar alleen over het rapport eener commissie betreffende de indeeling van auto-verplegingstreinen bij de krijgsmacht.

Wel voorzag het Vrijwillig Militair Automobielkorps de staven der verschillende hoofd en stafkwartieren van bemande personenauto's en leverde het Vrijwillig Motorrijderskorps daarvoor motorordonnansen; echter aan- en afvoer per automobiel bestond nog slechts alleen op papier.

De Ch. G. S., Generaal-Majoor REIJNDERS, slaat het défilé van de S. C. M. D. gade.

Défilé van de S. C. M. D. voor den Ch. G. S. op 15 Juli 1935.

Toch gelukte het, niettegenstaande groote moeilijkheden, om reeds den 18en Augustus eenige honderdtallen gevorderde en tot z.g. bakauto's omgebouwde vrachtautomobielen naar hun standplaats bij het Veldleger, Tilburg, te zenden. Welke die moeilijkheden waren zal een ieder begrijpen wanneer hij bedenkt, dat de saamgebrachte auto's behoorden tot 53 verschillende merken en typen. Herstellingen, aanvulling van onderdeelen en vooral ook opvoering van de bekwaamheid der chauffeurs brachten zulke groote bezwaren naar voren, dat reeds spoedig de noodzakelijkheid bleek om eenheid en orde te brengen in alles wat het automobielwezen van de krijgsmacht betrof.

Als gevolg hiervan zag de bovengenoemde Depotafdeeling het levenslicht. Als standplaats werd Delft aangewezen, terwijl een werkplaats te Schiedam werd gevestigd. Delft, met zijn nauwe grachten en straten, hooge bruggen, was wel zeer ongeschikt voor automobielverkeer. Het was dan ook niet dan noodgedwongen dat men deze standplaats koos.

De depotafdeeling bestond uit een staf en minstens twee compagnieën. Gedurende de mobilisatie werd het aantal compagnieën spoedig opgevoerd tot vijf; terwijl de sterkte van elke compagnie vaak 600 man beliep.

Als eerste commandant trad op de Majoor van den G. S. van het K.N.I.L. H. J. D. DE FREMERY aan wien de tegenwoordige Legercommandant in Nederlandsch-Indië, Luitenant-generaal M. BOERSTRA, als luitenant-adjutant werd toegevoegd. De taak, welke aan het depot werd opgedragen, bestond o.a. in het samenstellen van treinafdeelingen voor de krijgsmacht met motorvoertuigen en personeel.

Even spoedig als het depôt zich gedurende de mobilisatie uitbreidde, schrompelde het daarna weder ineen. Na verschillende reorganisaties en naamsverwisselingen ontstond de „*Schoolcompagnie van den Motordienst*”.

Ook deze naam heeft het onderdeel, dat intusschen van Delft naar Haarlem was verhuisd, alweer den langsten tijd gedragen. Op 1 Januari a.s. toch wordt de Schoolcompagnie van den Motordienst uitgebreid tot *Korps Motordienst*, bestaande uit een staf en twee compagnieën. Die uitbreiding is wel een bewijs van de groote belangrijkheid van den automobiel in onze weermacht. Moge een ieder die deel uitmaakt van den militairen motordienst, dat steeds voor oogen houden, daarbij gedachtig de woorden, welke de oud-Opperbevelhebber van Land en Zeemacht, Generaal C. J. SNIJDERS, ter gelegenheid van het 20-jarig feest van de S. C. M. D. neerschreef, nl.: „De opgewekte geest van plichtsbetrachting en liefde voor het vak, welke bij onzen Militairen Motordienst heerschen, schenken ons vertrouwen, dat deze dienst in tijd van nood aan zijn bestemming zal weten te voldoen.”

Deze woorden werden geschreven op 5 Juli 1935, den dag waarop twintig jaren tevoren Zijne Excellentie het besluit teekende tot oprichting van de Depotafdeeling van den Auto-treindienst.

PANTSERWAGENS VOOR DE CAVALERIE.

Binnenkort zal de vredessamenstelling van het wapen der cavalerie worden uitgebreid met een rechtstreeks onder bevel van den Commandant van de Lichte brigade staand eskadron pantserwagens. In de „Oorlogsorganisatiën” zal dit eskadron worden opgenomen als een afzonderlijk onderdeel van de Lichte brigade; het zal, behalve 12 moderne pantserwagens met bediening en het noodige hulppersoneel, een aantal huzaren-motorrijders (waarschijnlijk vier groepen à een commandant, een opvolger-commandant en 9 huzaren met — per groep — een mitr. M. 20) omvatten.

Daarmede gaat onze cavalerie voort zich in modernen zin te ontwikkelen en zet zij haar eerste schrede op den weg, waarop de buitenlandsche cavalerieën haar zijn voorgegaan: die der mechaniseering.

Het streven naar een oplossing van de vraag „paard of motor”, welke vraag bij de rusteloos voortschrijdende techniek, de altijd nog toenemende vernietigende macht der moderne vuurwapenen, de stage ontwikkeling der luchtstrijdkrachten, het steeds verder in cultuur gebracht worden van onze terreinen en de immer dreigende mogelijkheid van het gebruik van strijdgassen, in de — zij het wellicht nog verre — toekomst wel haast niet anders dan in het voordeel van den motor beslist *kan* worden, is daarmede in ons leger wederom in een verdere phase getreden.

De taak van de cavalerie, waaraan zij tevens haar bestaansrecht ontleent: verkennen, beveiligen en strijden ten bate van de overige onderdeelen van de strijdmacht, is dezelfde gebleven en zal, zoolang er oorlog gevoerd wordt, dezelfde blijven. Steeds toch zal behoefte bestaan aan snel verplaatsbare, over een behoorlijke gevechtskracht beschikkende troepen, bestemd om hetzij den vijand te verkennen, hetzij de eigen hoofdmacht te beveiligen door 's vijands verkenningen te beletten en 's vijands opmarsch te vertragen, hetzij verrassend tegen 's vijands flank of rug in te grijpen. Welk *vervoermiddel* deze troepen bezigen, hetzij het paard, het rijwiel, het motorrijwiel, de auto of de terreinauto (al dan niet gepantserd) en met welk *wapen* deze troepen den strijd voeren, hetzij met de sabel, de karabijn, den mitrailleur of het kanon, dit alles is in wezen onverschillig. Steeds echter zullen deze troepen zelfstandig en op grooten afstand van de hoofdmacht van het leger, onder snel wisselende omstandigheden en terwijl de tactische toestand veelal onvoldoende is opgehelderd, moeten optreden; zij zullen zonder steun van andere troepen het gevecht moeten voeren waarbij hun vleugels meestal niet aangeleund en de in te nemen fronten veelal breed zullen zijn. Dit alles stelt bijzondere eischen zoowel aan de commandanten van alle rangen als aan den troep en veronderstelt bepaalde karaktereigenschappen, militaire deugden en bekwaamheden, welke als specifiek „cavaleristisch” werden, worden en zullen worden aangemerkt.

„Les missions subsistent, mais les moyens changent. Quoi de plus naturel?

Comme moyens de transport:

- hier: le cheval;
- aujourd'hui: le cheval et l'automobile combinés;
- demain: peut-être l'automobile tous terrains uniquement.

Comme moyens de combat:

- hier: l'arme blanche;
- aujourd'hui: le feu d'une majorité d'engins non protégés et à l'arrêt;
- demain: sans doute le feu d'engins blindés en mouvement.

Et si la figure traditionnelle de notre arme se trouve profondément modifiée du fait de la diminution ou de la disparation du cheval — ce que personne ne songe à nier — c'est bien là un des petits côtés de la question.

L'essentiel est, à coup sûr, que l'esprit de l'arme demeure (simplicité de conception, rapidité de décision et audace dans l'exécution)" (Commandant TRÉMEAU; leeraar aan de Ecole Supérieure de Guerre. Zie *Revue de Cavalerie* Mei-Juni 1935, blz. 240).

De cavalerie, erfgename van de meest roemrijke tradities, heeft de teekenen des tijds verstaan!

Zij staart niet op een verleden, dat nimmer terugkeert, doch wendt haar blik vastberaden naar de toekomst, waar haar nieuwe lauweren wachten.

Beziel met den aanvalsgesest, den drang tot handelen en den vasten wil om te overwinnen, welke het ruiterswapen door alle eeuwen hebben gesierd, stijgt de moderne Nederlandsche huzaar in zijn pantserwagen of op zijn motorrijwiel om met de middelen van *zijn* tijd het parool te volgen, dat FREDERIK DE GROOTE aan zijn cavalerie gaf:

„Wie der Blitz aus der Wolkenhülle plötzlich herniederfährt, müsz ihr auf den überraschten Feind fallen."

BERICHTEN VAN PERSONEEL AARD.

BIJ DE LICHT TROEPEN

Bevorderd.

met ingang van 1 November,
tot kolonel bij het wapen der cavalerie,
luitenant-kolonel L. H. A. CROMMELIN, commandant van het Ie Regiment Huzaren.
tot luitenant-kolonel, commandant van het Ie R.H.,
majoor K. G. VAN DER MANDELE, commandant van het 4e Half-Regiment,
tot reserve-luitenant-kolonel,
reserve-majoor H. W. C. E. MATHON en A. BLUSSÉ VAN OUD ALBLAS, beiden van het IIe R.H.
tot reserve-eerste-luitenant, gerekend van 7 Augustus,
reserve-tweede-luitenant J. J. W. PIJNAPPALS, van het R.W.
gerekend van 1 Januari 1935, reserve-tweede-luitenant A. W. HUIDEKOPER, van het Ie R.H.

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

majoor J. J. VAN DIEPENBRUGGE, C.—5—I R.H., benoemd tot commandant van het 4e Half-Regiment, 1 Nov.
Eerste-luitenant G. F. IMMINK, van het IIe R.H., gedetacheerd bij de L.V.A. (herhalingscursus waarnemer) 19 Aug.

Eervol ontslagen.

Kolonel L. H. A. CROMMELIN, commandant van het Ie Regiment Huzaren, 1 Nov.
In actieven dienst hersteld, met ingang van 1 October, eerste-luitenant H. P. ZIELSTRA, bij het R.W.

Decoratiën.

Ritmeester A. J. E. MATHON, van den Staf cav., ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

BIJ DE OVERIGE WAPENS EN DIENSTVAKKEN.

Bevorderd.

- met ingang van 1 November, tot luitenant-generaal,
 Generaal-majoor I. H. REIJNDERS, Chef van den Generalen Staf.
 tot kolonel bij het wapen der artillerie,
 Luitenant-kolonels J. E. HAITSMA MULIER en C. C. PELS RIJCKEN, onderscheidenlijk
 C.- 6 R.V.A. en C.- 5 R.V.A.
 tot kolonel, Commandant der VIIIe Infanteriebrigade,
 Luitenant-kolonel A. A. VAN NIJNATTEN, C.-13 R.I.
 tot kolonel, Commandant der IVe Artilleriebrigade,
 Luitenant-kolonel G. DOORMAN, C.- 1 R.V.A.
 tot luitenant-kolonel,
 Majoor A. H. SCHIMMEL, van den Generalen Staf.
 tot luitenant-kolonel commandant, onderscheidenlijk van het 14 R.I., het 13 R.I.,
 6 R.V.A., 1 R.V.A. en 5 R.V.A.,
 Majoors J. H. W. BRUINS, P. KEG, C. DE IONGH, P. J. A. BARTELS en G. H. SCHOUTEN,
 resp. van het 3 R.I., den Staf VIe I. Brig, het 2 R.V.A., den Staf art. en het 4 R.V.A.
 tot luitenant-kolonel,
 Majoors R. P. J. VAN DEN BERG VAN SAPAROEIA en J. C. SPAICK, onderscheidenlijk C.-
 K.R.A. en Voorzitter van de Commissie van Proefneming.
 tot luitenant-kolonel bij den Staf art.
 Majoor W. J. RIJKENS, van het 5 R.V.A.
 tot luitenant-kolonel,
 Majoor H. F. H. C. A. VON FREIJTAG DRABBE, van het R.M.A.
 tot majoor bij den Staf VIe I. Brig.,
 Kapitein P. J. VAN DEN BRIEL, van het 20 R.I. en belast met het bevel over de Land-
 stormgroep *Breda*.
 tot majoor bij het 19 R.I. met ingang van 1 Oct.,
 Kapitein J. J. RUTGERS, van dat regiment en belast met het bevel over de Landstorm-
 groep 's Gravenhage.
 tot majoor, met ingang van 1 November, onderscheidenlijk bij het 4 R.V.A., het R.K.A.
 den Staf I A. Brig. en het 5 R.V.A.,
 Kapiteins A. CRAMWINCKEL, A. VAN DER WAAG, L. P. SCHMIDT en A. H. DRIJFHOUT
 VAN HOOFF, resp. van het 1 R.V.A., het R.K.A., den Staf I A. Brig. en het 2 R.V.A.
 tot dirigerend militair apotheker met den rang van majoor, Chef van den militairen
 pharmaceutischen dienst,
 Militair apotheker der eerste klasse J. ROOZEBOOM.
 tot dirigerend paardenarts met den rang van majoor, Chef van het veterinaire hospitaal
 te *Amersfoort*,
 Paardenarts der eerste klasse, Dr. H. J. WEEKENSTROO, van het 4 R.V.A.
 tot reserve-luitenant-kolonel,
 Reserve-majoor K. L. SCHELL, van den Staf art.
 tot reserve-majoor bij het 3 R.V.A.,
 Reserve-kapitein O. L. ESCHAUZIER, van het K.R.A.
 tot reserve-majoor voor speciale diensten,
 Reserve-kapitein voor speciale diensten J. PARMENTIER.
 tot reserve dirigerend paardenarts met den rang van majoor,
 Reserve-paardenartsen der eerste klasse G. TERPSTRA, Dr. G. M. VAN DER PLANK,
 D. H. VAN DEN BOSCH, J. W. F. BLOEMKOLK en A. DE RONDE.
 tot luitenant-kolonel,
 Majoor P. C. J. TISSOT VAN PATOT, Controleur der militaire administratie te *Breda*,
 12 Sept.
 tot reserve-officier van gezondheid der eerste klasse, met ingang van den datum bij
 den naam vermeld:
 Reserve-officieren van gezondheid der tweede klasse, Jhr. Dr. G. J. T. BEELAERTS
 VAN BLOKLAND, 18 Oct; J. S. STRATINGH, 2 Nov.; G. DE LIND VAN WIJNGAARDEN en
 Dr. J. J. VERSLUYS, beiden 3 Nov.; Dr. A. M. MEERLOO, 14 Nov.; C. K. A. W. BLANKSTIJN,
 21 Nov.; D. W. F. WEGGEMANS, 6 Dec.; M. B. JONKERGOUW en E. TONKES, beiden 22 Dec.

Overplaatsingen, detacheringen, enz.

- Majoor E. C. DE HAAN, van de Comm. v. proefneming en gedetacheerd bij het 2
 R.V.A., bij dat regiment overgeplaatst en bestemd tot hoofdinstructeur 1 Nov.

Paardenarts der tweede klasse N.C.W. HESSE, van het 8 R.V.A., overgeplaatst bij het Remontedepot, 21 Oct.

Paardenarts der eerste klasse H. LUBBERTS, van het Remontedepot, overgeplaatst bij het 4 R.V.A., 21 Oct.

Majoor F. D. M. H. A. VAN AELST, van het 3 R.I., bestemd tot hoofdinstruc-teur, commandant van de regimentsschool, 1 Nov.

Kapitein A. Q. H. DIJXHOORN, van het 4 R.I., overgeplaatst bij den Generalen Staf en bestemd tot leeraar bij de Hoogere Krijgsschool, 1 Nov.

Eerste-luitenant C. J. MEUS, van het 4e R.I., eervol ontheven van zijn detachee-ring bij het R.Gr. en overgeplaatst bij het I.S.K.

Eerste-luitenant W. L. J. POTHAST, van het R.Gr., bestemd voor het verrichten van de werkzaamheden welke verband houden met de bijzondere taak ten aanzien waarvan het R.Gr. ressorteert onder den Inspecteur der infanterie, 2 Nov.

Kapitein J. A. DE WITTE, van het 7 R.V.A., benoemd tot adjudant van het regiment, 1 Nov.

Kapitein J. TERMATEN, van het 9 R.I., overgeplaatst bij het 2 R.I., 1 Sept.

Kapitein A. J. GLERUM, van het A.S.K., overgeplaatst bij het 7 R.V.A., 14 Oct.

Reserve-kapitein L. H. P. HOCKERS, van de Schoolcomp. M.D., onder eervol ontslag als zoodanig benoemd tot reserve-kapitein voor speciale diensten bij het Vrijw. landst. korps motordienst.

Eerste luitenant C. G. VAN MOURIK, eervol ontheven van zijne betrekking van adjudant van den C.- IV Divisie en teruggeplaatst bij het 5 R.V.A., 1 Sept.

Reserve-majoor J. R. JOCHEM, van het 10 R.I., overgeplaatst bij het 13 R.I., 16 Aug.

Eerste-luitenant G. D. VAN DE POL, van het 8 R.I., overgeplaatst bij het 4 R.I. en gedetacheerd bij het R. Gr. en bestemd voor het verrichten van de werkzaamheden welke verband houden met de bijzondere taak ten aanzien waarvan het R. Gr. ressorteert onder den Inspecteur der infanterie, 1 Oct.

Eerste-luitenant L. H. LE FEVRE DE MONTIGNY, van de S.R.O.B.A., overgeplaatst bij het 8 R.V.A., 2 Sept.

Eerste-luitenant Mr. H. H. A. DE GRAAFF, van het 8 R.V.A., overgeplaatst bij de S.R.O.B.A., 2 Sept.

Tweede-luitenant G. H. OLIE, van het R.M.A., overgeplaatst bij de S.R.O.O.A., 16 Sept.

Luitenant-kolonel N. GERLACH, van den Staf Brig. Gr. en J. benoemd tot C.- 16 R.I., onder eervolle ontheffing uit zijne betrekking van Commandant van de landstormgroep 's Gravenhage, 1 Oct.

Majoor G. A. VAN HULSTIJN, van het 7 R.V.A., overgeplaatst bij het 5 R.V.A. en bestemd tot hoofdinstruc-teur bij dat korps, 1 Nov.

Benoemd Majoor A. H. DRIJFHOUT VAN HOOFF, van het 5 R.V.A. nader bestemd voor het 7 R.V.A., 1 Nov.

Eervol ontslagen.

Kolonels J. E. HAITSMA MULIER, en C. C. PELS RIJCKEN, beiden van het wapen der artillerie, 1 Nov.

Kolonels H. ROOSEBOOM en H. B. VAN DEN OUDENDIJK PIETERSE, onderscheidenlijk C.- VIII I. Brig. en C.- IV A. Brig., 1 Nov.

Luitenant-kolonel C. A. VAN BEUGEN BIK, C.- 14 R.I., 1 Nov.

Dirigeerend militair apotheker met den rang van luitenant-kolonel H. H. POELMAN, chef van den militairen pharmaceutischen dienst, 1 Nov.

Dirigeerend paardenarts met den rang van majoor H. P. E. VERBERNE, 1 Nov.

Reserve-kolonel-titulair D. C. M. ANDRE DE LA PORTE, van den Staf art., waarnemend directeur van het remontewezen, 1 Nov. onder toekenning van den titulair rang van generaal-majoor.

Reserve-kapitein Mr. J. H. P. M. KUIJPERS, van het 11 R.I., 1 Sept.

Reserve-kapiteins H. W. BOOMGAART en J. R. VAN DER ZALM, beiden van het R. G. Tr. onderscheidenlijk 1 Oct. en 1 Sept.

Reserve-paardenarts der eerste klasse H. H. VAN DEN BRINK, 17 Aug.

Reserve-officier van gezondheid der eerste klasse L. A. SCHNEIDERS, 28 Aug.

Reserve-kapitein F. H. M. MICHELL, van het 2 R.I., 1 Oct.

Reserve-kapiteins B. JONKER en M. VAN DER VELDEN, onderscheidenlijk van het R.M.A. en het R.K.A., resp. 13 September en 24 October.

Luitenant-kolonel A. N. C. F. KEIJZER, C.- 16 R.I., 1 Oct.

Kapitein-vlieger W. C. J. VERSTEEGH, van de L.V.A., 1 Oct. (benoemd tot reserve-kapitein-vlieger).

Reserve-kapitein M. C. VAN DE PUTTE, van het 14 R.I., 1 Oct.

Reserve-kapiteins W. J. L. DE LANGE en C. A. M. BEUKERS, onderscheidenlijk van het 4 R.I. en van het 18 R.I., beiden 1 Oct.

In actieven dienst hersteld.

met ingang van 1 Oct.,

Eerste-luitenants S. BAKKER, bij 13 R.I.; J. VAN HAARST, bij 1 R.I.; G. P. JANSSEN, bij 15 R.I.; G. LANTZENDÖRFFER, bij 20 R.I.; W. J. M. VAN HERTUM, bij 6 R.I.; W. FABER, bij 5 R.I.; J. DEKNATEL, bij 7 R.I.; R. BATEN, bij 16 R.I.; J. VAN DEN BREEMER, bij 11 R.I.; P. W. VAN DUIN, bij 18 R.I.; D. KLOP, bij 4 R.I.; J. J. H. W. COUVEE, bij het wapen der infanterie.

Decoratiën.

Majoor H. D. SCHERPENHUIJZEN, van het R. Gr., het Militaire kruis der eerste klasse, van België.

Generaal-majoor S. G. N. NAUTA PIETER, S. W. PRAAG, I. H. REIJNDERS en J. VAN ANDEL, allen ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Kolonels H. B. VAN DEN OUDENDIJK PIETERSE, H. ROOSEBOOM en J. C. PABST, dirigerend officier van gezondheid der eerste klasse C. F. A. BEEK, luitenant-kolonels C. A. VAN BEUGEN BIK, J. E. HAITSMAN MULIER, reserve-luitenant-kolonel Dr. M. VAN HAAFTEN, majoor G. J. POTGIESER, J. C. C. NIJLAND en T. J. REESER, allen officier in de Orde van Oranje-Nassau.

Kapiteins C. B. ZAAIJER, G. WEGERIF, J. W. OOSTERVEEN, T. ZIEDSES DES PLANTES, G. GREIDANUS, A. L. J. DE PAUW, F. M. J. STUVEL, C. J. A. VAN DER HEEM, W. P. VAN DEN ABELEN en D. BROUWER, allen ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

UIT DE LEGERORDERS.

L.O. Nr. 214. Ministerieele kennisgeving van 31 Augustus 1935, IIde Afd. B, nr. 1.

NEERLEGGEN VAN HET AMBT VAN MINISTER VAN DEFENSIE.

Bij het neerleggen van het ambt van Minister van Defensie, dat ik het voorrecht had gedurende ruim zes jaren te bekleeden, is het mij een behoefte den officieren en onder-officieren en allen, die de eer hebben tot de Nederlandsche Weermacht te behooren of haar op andere wijze te dienen, een hartelijken afscheidsgroet te zenden.

Ik betuig hun mijn oprechten dank voor de medewerking, welke ik van hen mocht ontvangen en spreek mijn groote waardeering uit voor de liefde en toewijding, waarmede zij hun taak hebben vervuld.

Mij ook na het scheiden van het ambt, dat mij lief was geworden, één blijvende gevoelen met de Koninklijke Marine en de Koninklijke Landmacht, beveel ik mij aan in aller herinnering. Ik draag de overtuiging mede, dat Koningin en Vaderland in de ure des gevaars op onze Weermacht kunnen rekenen.

's-Gravenhage, 31 Augustus 1935.

L. N. DECKERS.

UIT DE VAKPERS

MODERNE DRAGONDERS.

In het Fransche leger van heden zijn nog twee soorten dragonders aanwezig, t.w. regimenten te paard en gemotoriseerde regimenten. Zij worden met hun drie middelen van verplaatsing: paard, motorrijwiel en terreinauto, „la plus moderne partie de la cavalerie” genoemd. Een persbericht van zeer recenten datum kondigt weer een belangrijke reorganisatie van deelen van het Fransche leger aan; zoo o.m. de oprichting van een geheel gemotoriseerde en gemechaniseerde divisie. Of hiermede ook het aantal bereden eenheden verminderd zal worden, kan eerst uit nadere berichten blijken. De *Militaire Spectator* zal zijne lezers hierover t.z.t. nader inlichten. Thans nog bestaat de „division mixte” uit twee cavaleriebrigades te paard (met rijdende artillerie) en een gemotoriseerde brigade. Deze brigade is samengesteld uit één regiment gemotoriseerde dragonders en één regiment pantserwagens (met motorwielrijders). De artillerie hierbij is eveneens gemotoriseerd. Van deze divisie zegt de Fransche Generaal der artillerie CHALLÉAT, dat de strategische beweeglijkheid beperkt is tot die van het paard, maar dat de tactische beweeglijkheid op alle terreinen volkomen is. Voorts stelt deze opperofficier de mogelijkheid in het licht van hergroepering der divisies als het terrein (b.v. de Ardennen) die noodzakelijk zou maken. In een toespraak van een der leeraren van de Fransche Hoogere Krijgsschool tot reserve-officieren van den Generalen Staf zeide deze, sprekende over de moderniseering der cavalerie, „L'essentiel est, à coup sûr, que l'esprit de l'arme demeure”. Hier blijkt wel uit, dat de geest in het wapen der cavalerie uitstekend is. Deze geest bestaat volgens schr. uit drie elementen:

„simplicité de conception”;

„rapidité de décision”;

„audace dans l'exécution”.

Zoo is het ook bij ons, aan ieder onzer er naar te streven dat het zoo blijve!

De artilleristische schr. pleit ten slotte nog voor de motoriseering van de artillerie der brigades te paard, hoewel hij de vuurmond (75 mm) iets te zwaar acht voorsnelle verplaatsing. Het beste acht hij een vuurmond op „automoteur”, d.i. affuit met motor samengevoegd. Wij meenen dat dergelijke gemechaniseerde artillerie reeds in het Engelsche- en Russische leger bestaat. Wij bevelen dit artikel, dat ook een korte samenvatting van de geschiedenis der Fransche dragonders bevat, ten zeerste aan onze lezers aan.

Revue de Cavalerie, Mai-Juin 1935.

P.

ERVARINGEN UIT DEN CHACO-OORLOG.

In De Militaire Spectator van Juni 1935, blz. 280, werd onder bovenstaand hoofd o.m. medegedeeld. „De schuttersputten voor liggende schutters voldeden goed. Wanneer een granaat de put niet toevallig rechtstreeks trof, vlogen de scherven er werkingsloos overheen.”

Een voorbeeld hiervan geeft het volgende. In den slag bij Strongest, eind Mei 1934, werd een Paraguaysch Bat. van 280 man omsingeld op een ruimte van 200 bij 200 m (4 ha) en beschoten met 400 mortierprojectielen van 8 cm. Toen het Bat. zich overgaf, telde het omstreeks 80 dooden en zwaargewonden. 200 man en alle automatische wapenen waren nog gevechtsvaardig.

Militär Wochenblatt, 18 April 1935.

C.

HET NIEUWE ZWITSERSCHE INFANTERIEGESCHUT.

In Zwitserland wordt thans een infanteriekanon van 4.7 cm ingevoerd, dat ontworpen is door de constructiewerkplaatsen te Thun en gedurende meer dan twee jaar in ontwikkeling en beproeving is geweest. Ondanks de eenvoudige constructie is het vermogen aanzienlijk, in het bijzonder tegen vechtwagens. De hooge aanvangssnelheid van het 1.5 kg zware projectiel geeft nog op 700 m doorboring van zwaardere vechtwagenpantser. Men is er in geslaagd te verkrijgen, dat het projectiel eerst na doorboring springt, zoodat een treffer den vechtwagen practisch altijd buiten gevecht zal stellen. De zeer geringe spreidingen maken het wapen uitstekend geschikt voor bestrijding van mitrailleurs en levende doelen; daartoe is het uitgerust met een projectiel van 2.6 kg, dat een grootere scherfwerkzaamheid bezit. Het kanon heeft een spreidaffuit; daar de raden bij het schieten worden afgenomen, verkrijgt men een opstelling op drie steunpunten, zoodat deze zich gemakkelijk aan oneffenheden van het terrein kan aanpassen. Het kanon in stelling is zeer laag en biedt, bediend door enkele manschappen in liggende houding, slechts een klein doel. Het gewicht in stelling bedraagt 270 kg, zoodat het door de bediening gemakkelijk, zelfs in den looppas, door het terrein kan worden vervoerd. Als voertuig weegt het kanon 290 kg; het wordt door één paard getrokken, waarbij de beenen van de spreidaffuit dienst doen als lamoenkerrieboomen. De raden zijn voorzien van ballonbanden, zoodat vervoer achter motorvoertuigen mogelijk is. Voor het vervoer door bergterrein kan het kanon verdeeld worden in drie draagdielasten. Majoor BARTHELL beoordeelt in „Der Schweizer Artillerist” het kanon zeer gunstig en noemt het het beste, wat tot nu toe op dit gebied werd voortgebracht.

Aldus de Kolonel b.d. BLÜMNER; met belangstelling zien wij nadere gegevens omtrent dit geschut tegemoet. Allerlei teekenen doen vermoeden, dat het jarenlang hangende vraagstuk van het infanteriegeschut thans rijp gaat worden voor een oplossing, die ook voor het Nederlandsche leger zal kunnen voorzien in een der meest dringende behoeften.

Militair Wochenblatt, 1935, No. 32.

A. E.

HET KROMBAANVUUR BIJ DE INFANTERIE.

Onder dezen titel bepleit Majoor DELALANDE een bewapening van de Infanterie met meer krombaanvuurwapenen.

Schr. wijst er op, dat het systeem der vlakbaanvuren het zwaartepunt heeft gelegd kort vóór en in de stelling. Door deze concentratie van vuren, wordt een zoodanig vuuroverwicht verkregen, dat bestrijding met wapenen van gelijken soort niet mogelijk is.

Het krombaanvuur moet hier hulp brengen. Schr. acht de mortier het aangewezen wapen ter bestrijding van de mitrailleur, waarbij Schr. niet aarzelt om de mortier als meerdere van de mitrailleur te beschouwen.

Indeeling van meer krombaanwapenen bij de Infanterie is z.i. dan ook noodig.

Niet alleen wenscht Schr. het aantal mortieren van 8 uit te breiden, maar tevens wenscht hij indeeling van een zwaardere mortier tegen horizontaal gedekt opgestelde mitrailleurs. Tevens wenscht hij ook verscheidenheid in projectielen, te weten mijn-, scherf- en rookprojectielen.

Zeer zeker wordt door ons de waarde van het krombaanvuur, dat direct ter beschikking van de Infanterie staat, niet onderschat. Toevoeging van zwaardere mortieren zal o. i. echter op bezwaren ten aanzien van vervoer, (waardoor het soepel volgen van de Infanterie in het gedrang komt) en het munitie-vraagstuk stuiten.

Revue d'infanterie, Febr. 1935.

B. K.

N. V. P. A. BIENEN & Co., 's-GRAVENHAGE

142 VAN SWIETENSTRAAT

KANTOORMACHINES - SPECIALITEIT IN STENCILS;
CYCLOSTYLE INKTEN - ALLE SOORTEN HECTO-
GRAFISCH- EN CARBONPAPIER - CORRECTIELAK

VRAAGT OFFERTEN

REEDS LEVERANCIER AAN RIJKSINSTELLINGEN